Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 260 (5251).
15 НОЯБРЬ 1983 й.
СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Сифат яхшиланмоқда

Сергелидаги қуёш тўсқич мосламалари заводи коллективи беш йилликнинг марказий йилида 6 миллион 706 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилган. Шу кунгача тайёрланган маҳсулот салкам 5 миллион сўмликни ташкил этади.

Бу ерда тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифати йилдан-йилга яхшиланиб бормоқда. Шу йил ҳисобидан корхона ишчилари 130 минг квадрат метр қуёш тўсқич мато, кўплаб миқдорда металл ромлар, бадиий ҳамда шчит паркетларини халқ хўжалигига ҳамда савдо тармоқларига етказиб беради. Ана шу маҳсулотнинг салкам 70 проценти фахрли беш қиррали белги билан муҳрланади.

Завод ишчилари шу кунларда йиллик план топшириқларини муддатидан 15 кун илгари бажариш учун социалистик мусобақани тобора авж олдиришмоқда.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Учишни бошқариш марказн хабар беради: 13 ноябрь Москва вақти билан соат 06-08 минут ўтганда биргаликдаги учиш программаси тугагач, «Прогресс-18» автомат юк кемаси космонавтлар бошқараётган «Салют-7»—«Союз-Т-9» комплексидан ажратилди. Кеманинг ажралиши ва олислашувини учишни бошқариш марказининг мутахассислари ҳамда космонавтлар Владимир Ляхов ва Александр Александров кузатиб турдилар. Биргаликдаги учиш вақтида планлаштириб қўйилган ҳамма операциялар тўпа-тўкис бажарилди, жумладан транспорт кемасининг юки тушириб олинди, бирлашган двигатель қурилмасига қўшимча ёқилғи қуйилди ва станция идишларига ичимлик сув ўтказиб олинди. Бундан ташқари, кеманинг моторидан фойдаланиб орбитал комплекснинг учиш траекторияси тўғрилаб олинди.

Владимир Ляхов билан Александр Александров 140 кундан бери космосда учиб юришибди. Кеча «Салют-7»—«Союз-Т-9» бошқариладиган комплекснинг экипажи дам олди.

Комплекс медицина кўригининг натижаларига қараганда иккала космонавтнинг соғ-саломатлиги ва кайфияти яхши.

ИЛҒОРЛАР МАКТАБИ

Республикамизнинг энг йирик корхоналаридан бири «Ташсельмаш» заводи пахта териш машиналари ишлаб чиқариш бўйича мамлакатимизда етакчи корхона ҳисобланади. Бу ерда терим агрегатларини тайёрлашда катта тажриба тўпланган.

Машинасозлик саноати илмий-техника жамиятининг Ўзбекистон республика правлениеси ва Ўзбекистон ССР Давлат ва техника-иқтисод тадқиқоти илмий-текшириш институти корхона базасида «Машина ва механизмларни тайёрлашда илғор механик ишлов тажрибалари мавзуида республика илғор тажриба мактабини ўтказди. Анжуманда завод мутахассислари ва «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ходимлари ана шу жараён хусусида ўз фикр ва мулоҳазаларини баён қилдилар. Илғор тажриба мактаби ишида республика машинасозлик корхоналарининг технологлари ва пешқадам ишчилари иштирок этдилар.

М. ҚОРАТОЕВА.

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ— БЕШ ЙИЛЛИККА

МУСОБАҚА ТУФАЙЛИ

«Главташпассавтотранс» бошқармасига қарашли 6-таксомотор парки коллективи ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили ўн ойлик планини муддатидан анча илгари адо этди. Пландан ташқари 102 минг сўмлик фойда олиниб, 100 минг литр бензин тежалди. Бундай юқори кўрсаткичларга шофёрлар ўртасида ташкил этилган социалистик мусобақа туфайли эришилмоқда.

Бугунги кунда таксомотор паркидаги икки бригада илғор усул — бригада методи бўйича ишлаб яхши кўрсаткичларга эришмоқда. Шаҳар пассажир автотранспорт ишлаб чиқариш Бош бошқармасида биринчилардан бўлиб слесарлар коллективи ҳам янги методга ўтказилди. Бу машиналарнинг ўз вақтида ва сифатли ремонт қилинишида катта роль ўйнамоқда.

Бугунги кунда корхонанинг 12 шофёри ўн биринчи беш йилликнинг тўрт ярим йили планини бажарди. В. Чернодсов, В. Комаров, Н. Жўраев, Т. Соипов каби илғорлар ўз меҳнатлари билан ҳамкасбларига ўрнак бўлишмоқда.

КУМУШРАНГ ЖИЛВА

Бадиий буюмлар фабрикасида тайёрланган сўзаналар бугунги кунда сифатлилиги билан эътибор қозонмоқда. Фабрика коллективи маҳсулотлар сифатини яхшилаш, чиройини янада кўркам қилиш мақсадида янгилик киритди.

Ҳозирги кунда корхонада ишлаб чиқарилаётган палак, кирпеч, сўзана сингари маҳсулотлар фонига кумушранг жилва берилмоқда. Бу янгилик — мазкур маҳсулотларнинг харидоргирлигини янада оширади.

ЯНГИ МАШИНАЛАР

Шаҳар пассажир автотранспорти ишлаб чиқариш Бош бошқармасига қарашли 5-автобус паркида янги машиналар сони кунайиб бормоқда. Мамлакатимизнинг турли бурчакларидан келтирилаётган бу машиналар йўловчилар гавжум маршрутларга қўйилмоқда.

Яқинда ишга туширилган 85-маршрутга «ЛАЗ—695» маркадаги қулай автобуслардан саккизтаси қўйилди. Бу маршрутнинг очилиши Қорақамиш массивидан шаҳар марказига келувчилар учун катта қулайлик яратди. Бугунги кунда ана шу массивдан Революция хиёбонига қатнаётган 65-«э» маршрутида ҳар куни 16 та автобус йўловчилар хизматига чиқарилмоқда. Бу маршрут ишини янада яхшилаш мақсадида ҳадемай яна иккита янги «ЛАЗ—695» маркали машина қўйилади.

Корхона коллективи ўн ойлик планни 106 процент қилиб адо этди. Ноябрь ойининг ўн беш куни ҳам яхши кўрсаткичлар билан якунланмоқда. Р. Илёсов ва М. Муҳаммадиев каби илғор шофёрлар бошқаларга намуна бўлишмоқда.

ТОШКЕНТ — ЖАҲОНГА

●

Буюртма бажарилди

БУГУН

пойтахтдаги «Подъёмник» заводида тайёрланган осма кўтарма кранлардан иккитаси корхонанинг доимий буюртмачиси — Монголия Халқ Республикасига жўнатилди. Завод йил охиригача ана шундай «паҳлавон»лардан яна тўрттасини Венгрия ҳамда Куба республикаларидаги буюртмачиларга етказиб беради.

Корхона ишчилари КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ эта бориб ишга юксак коммунистик онглилик ҳамда масъулият билан ёндошишни асосий меҳнат муҳитига айлантириш учун курашишмоқда. Шу кунгача бу ерда 11 миллион сўмликдан кўп маҳсулот тайёрлашга эришилди. Коллектив ноябрь ойининг ўзида салкам 1,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилишга бел боғлаган.

ФАХРЛИ БЕЛГИ БИЛАН

КЕЧА

Модалар уйи тикув цехларида тайёрланган янги маҳсулотлар Тошкент универсал магазини кўргазма залларида намойиш қилинди. Кўргазма кўплаб харидорларнинг диққатини жалб этди.

Янги либосларнинг этикеткасини беш қиррали фахрли белги безаб турибди.

Бугунги кунда Модалар уйининг 42 хил маҳсулоти давлат Сифат белгисига сазовор бўлган. Бу эса корхона ишлаб чиқараётган ҳамма маҳсулотнинг 54 процентини ташкил этади.

Биз ҳаммамиз— пахтакормиз

ПАХТАЗОРДАН ДАРАКЛАР

«ОҚ ОЛТИН»—ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 14 ноябрга бўлган маълумот.
(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун —мавсум бошидан буён.

ХОРАЗМ	0,26	105,41	0,29	59,44
ҚҚАССР	0,47	103.57	0,34	70,88
ТОШКЕНТ	0,51	100,38	0,44	85,49
Бухоро	0,67	89,67	0,02	8,18
Қашқадарё	0,79	86,37	1,13	58,44
Навоий	0,83	85,33	0,62	29,84
Самарқанд	1,06	84,17	0,98	44,58
Фарғона	0,79	81,31	0,03	8,86
Андижон	0,80	79,98	0,25	23,86
Сурхондарё	0,80	79,10	0,20	40,75
Наманган	0,80	78,56	0,21	47,34
Сирдарё	0,51	76,73	0,06	60,09
Жиззах	0,58	75,63	0,02	60,81
Республика бўйича:	0,69	85,95	0,35	46.39

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ **ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ**

газеталари, Ўзбекистон радиоси ва «Главташпассавтотранс» бошқармасининг оталиқдаги областлар пахта далаларидаги матбуот маркази

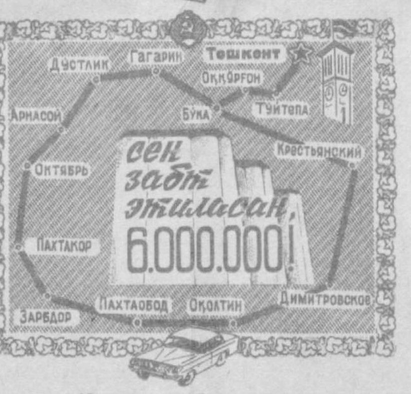

Махсус мухбирларимиз Ҳ. Икромов, А. Эгамназаров, А. Хатамов, А. Абдураззоқовларнинг репортажини газетанинг 3-саҳифасида ўқийсиз.

Республикамиз пойтахти вакиллари Жиззах области деҳқонларига пахта теримида катта ёрдам беришяпти.

СУРАТЛАРДА: (юқоридан чапда) Мирзачўл районидаги Абай номли совхозда ишлаётган Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти енгил саноат факультетининг 3-курс студентлари —пешқадам теримчилар М. Ҳасанова ва Х. Маматмуродова; ўнгда Боёвут районидаги Руцкий номли совхозда дугоналарига намуна бўлаётган 166-ҳунар-техника билим юртининг энг илғор теримчиларидан бири З. Гайнатулина тасвирланган; алоқа институтининг 4-курс студентлари Б. Элсаров ва У. Усмонов (чапда, пастда) Зарбдор районидаги «Ленин йўли» совхози хирмонига ҳар куни 60—80 килограмм пахта териб топширмоқдалар; қўшни Й. Қурбонов номли совхоздаги социалистик мусобақада рус тили ва адабиёти институтининг Э. Шарипова бошчилигидаги бригадаси пешқадамлик қилмоқда.

Т. Каримов фотолари.

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

Шаҳрисабздаги «Ҳужум» бадиий фабрикаси маҳсулотининг тури кўпайтирилди. Фабрикада кенг истеъмол моллари цехи ташкил этилди. Цехда асосий ишлаб чиқариш лахтакларидан болалар учун нимчалар, фартукчалар, ёстиқ жилдлари ва бошқа буюмлар тайёрлаш йўлга қўйилди. Қашқадарё областида ва Енгил саноат министрлигининг бошқа кўпгина корхоналарида ҳам шундай цехлар ташкил этилмоқда.

●

Чортоқ район марказида янги савдо маркази очилди. Икки қаватли бинонинг чиройли қилиб безатилган залларида ранг-баранг саноат молларини харид қилиш мумкин. Ўн биринчи беш йиллик мобайнида Чортоқда кенг форматли кинотеатр, дорихона, янги вокзал, маъмурий бинолар ва бошқа объектлар ишга туширилди.

(ЎзТАГ).

КЎРГАЗМА ЗАЛЛАРИДА

●

ГРАФИК АСАРЛАР НАМОЙИШИ

Ўзбекистон Рассомлар союзи кўргазмалар залида китоб безовчи рассом ва графикларнинг 400 дан ортиқ асари намойиш этилмоқда. Экспозицияда совет ва чет эл ёзувчилари асарларига ишланган иллюстрация, линогравюра серниялари бор.

Асарларнинг мавзуи ранг-баранг, уларда замондошларимиз маънавий дунёси акс этган. Қ. Башаров, В. Кайдалова, М. Кагаров, М. Содиқова асарларида юксак гражданлик туйғуси балқиб турибди.

Китоб иллюстрацияси бўлимида айниқса, А. Сухарев, Т. Анненков, Ф. Қамбарова, Б. Штин ва бошқаларнинг асарлари алоҳида диққатни тортмоқда. Кўргазма замонавий ўзбек графикаси нақадар ўсаётганининг далили бўлмоқда.

Халқ талантлари чашмаси

Ҳаваскорлик ижодиёти жилолари

Тошкент тўқимачилик комбинати янги профилакторийсининг кенг хоналари ўзига хос картиналар галереясига айланди. Бу ерга Ю. А. Гагарин номли тўқимачилар Маданият саройи халқ тасвирий санъат студияси қатнашчиларининг юзта асари қўйилди. Ишчиларнинг меҳнати ва дам олишига, жонажон табиат гўзаллигига оид асарлар кўзни қувонтиради. Полотнолар муаллифлари — тўқимачилик комбинати ва «Таштекстильмаш» заводининг ишчи ва хизматчиларидир. Ҳаваскор рассомларнинг асарларини шу корхоналарнинг цехларида, ошхоналарида, қизил бурчакларида ҳам кўриш мумкин.

Тўқимачиларнинг халқ тасвирий санъат студиясини санъат академияси деб аташади. Буни тасвирий санъат мухлисларининг юксак маҳорати, республика ва Бутуниттифоқ кўргазма-конкурслари ҳамда қўлга киритилган кўплаб мукофотлар тасдиқлаб турибди. Студиянинг техник жиҳатдан яхши жиҳозланганлиги ҳам рассомчилик, ҳайкалтарошлик ва керамика билан муваффақиятли шуғулланишга ёрдам беради. 250 дан ортиқ ишчи, инженер, студент ўзининг бўш вақтини шу ерда ўтказади.

Тасвирий санъат студияси қошида болалар коллективи ҳам ишламоқда. Унда ёш рассомлар, ҳайкалтарошлар санъат сирларини зўр қизиқиш билан ўзлаштирмоқдалар. Дам олиш кунлари эса болалар матода, картонда ажойиб табиат гўзалликларини акс эттириш учун оталари ва оналари билан бирга шаҳардан ташқарига ёки боғларга чиқадилар.

Маданият саройида ҳаваскор рассомлар, ҳайкалтарошлар, графиклар асарларининг шахсий кўргазмасини ташкил этиш яхши анъана бўлиб қолган. Мана ҳозир ҳам бу ерда профессионал рассом, 30 йилдан ортиқроқ вақтдан бери халқ тасвирий санъат студиясига раҳбарлик қилиб келаётган Я. Л. Фрумгарц картиналари намойиш этилмоқда. Сўнгра ишчи А. Бутузов, мактаб ўқувчиси М. Калинин асарларининг экспозициялари ташкил этилади.

Студия қатнашчилари ҳозир меҳнат илғорларининг ҳайкал портретлари галереясини тузишни тугалламоқдалар.

Б. ҲАСАНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

● МАДАНИЯТ ХАБАРИ

САНЪАТКОРЛАР МЕҲМОНДА

Ҳамза номли Ўзбек давлат драма театри ижодий коллективи шаҳримиздаги корхона ва муассасаларда тез-тез учрашувлар ўтказиб туради. Бу учрашувларнинг пировард натижаси санъаткорлар учун жуда муҳим: улар мухлисларга завқ-шавқ бағишлаш билан бирга бундай ташрифлардан соҳа бўйича сабоқ ҳам оладилар.

Театрнинг етакчи санъаткорлари, шулардан СССР халқ артисти Наби Раҳимов, Ўзбекистон ССР халқ артисти Тўти Юсупова, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Теша Мўминов ва бошқа артистлар бу гал Тошкент область Ички ишлар бошқармаси ходимлари ҳузурида меҳмон бўлдилар. Кечада иштирок этган СССР халқ артисти Тамарахоним, Ўзбекистон ССР халқ артисти Гавҳар Раҳимова ижро этган лапар ва қўшиқлар Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи», Ўлмас Умарбековнинг «Кузнинг биринчи куни» саҳна асарларидан парчалар осойиш посбонларида катта таассурот қолдирди.

М. РАҲИМОВА.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«БЕНЗОКОЛОНКАДАГИ ОЛИШУВ»

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг шу йил 18 октябрь сонида босилган танқидий мақола шундай номланган эди. Унда 4-автомобиль-заправка станциясидаги нуқсонлар танқид қилиниб, бу ерда Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва қатнашчиларининг навбатсиз ёнилғи олишлари учун шароит яратилмаганлиги, шунингдек ёнилғи-мойлаш материалларини олишда навбатга риоя этилмаётганлиги, мижозлар билан қўпол муомалада бўлинаётганлиги фактлари очиб ташланган эди.

Ушбу ёнилғи станциясида техника ва ёнғинга қарши ишлар аҳволи зарур даражада эмас. Станциядаги электр хўжалик асбоб-ускуналари техник жиҳатдан фойдаланиш ва хавфсизлик техникасига хилоф равишда ишлатилган. Электр слесарларини ёнилғи қуювчи сифатида ишлатиш ва уларга моддий масъулият юклаш ҳоллари содир бўлган. Масалан, шу йилнинг 7 октябрида 4-автозаправка станцияси электр слесари А. Бобожонов бензин тарқатиш вазифасига қўйилади. У белгиланган тартибни қўпол равишда бузиб, Улуғ Ватан уруши инвалиди ва қатнашчиларига нисбатан маданиятсизлик билан муомала қилади. 4-автозаправка станцияси бошлиғи вазифасини бажарувчи Р. Раҳматуллаев ёнилғи қуюш станцияси ишини аниқ ва намунали ташкил этиш юзасидан зарур талабчанлик кўрсатмаган. Бу нуқсонлар станцияда сиёсий-тарбиявий ишлар савияси пастлиги, меҳнат интизоми ҳам зарур даражада эмаслиги туфайли келиб чиқяпти.

Мақола Тошкентдаги барча автозаправка станциялари коллективларининг умумий йиғилишларида муҳокама қилинди. Ёнилғи-мойлаш материалларини тарқатишда хатоликка йўл қўйганлиги, шунингдек Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва қатнашчиларига нисбатан қўпол муомалада бўлганлиги учун 4-станция ходими А. Бобожонов ишдан бўшатилди. 4-станция бошлиғи вазифасини бажарувчи Р. Раҳматуллаевга эса виговор берилди.

Барча автозаправка станцияларида Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва қатнашчиларига бозор фонди бўйича ёнилғи-мойлаш материалларини реализация қиладиган алоҳида бензоколонкалар ажратишга қарор қилинди.

В. АЗИМОВ,
Тошкент нефть базаси директори.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **МАДРИД.** Испания демократик касаба союз бирлашмаси— ишчи комиссияларининг даъватига мувофиқ мамлакатнинг почта ишчилари ва хизматчилари ялпи забастовка . ўтказдилар. Улар маъмурлардан одилона меҳнат битимлари тузишни, иш ҳақини оширишни ва иш билан таъминлаш гарантияланишини талаб қилдилар.

● СТОКГОЛЬМ. Швецияда ишсизлик ҳали ҳам юқори даражада турибди. Марказий статистика бюросининг маълумотларига кўра, шу йил октябрь ойида мамлакатда «ортиқча кишилар» армияси 149 минг кишига етган. Ишсизлардан 58 минг киши 25 ёшгача бўлган йигит ва қизлардир.

● **ДЕҲЛИ.** Ҳиндистон геологлари Харяна штатидаги Бхивани шаҳри районида қалай рудасининг катта конини аниқладилар. ПТИ ахборот агентлигининг хабар қилишича, бу кон юз метрдан кўпроқ чуқурликда 30 метргача бўлган. Ҳозирги вақтда мамлакатда металл запасларини қидириш программаси амалга оширилмоқда. Миллий экономиканинг турли тармоқлари металларга ғоят муҳтождир. Геологларнинг махсус партиялари шу мақсадда Ғарбий Бенгалия, Тамилнаду, Жамму ва Кашмир, Мадья-Прадеш ва Орисса штатларида тадқиқот ишларини ўтказмоқдалар.

● БУЭНОС-АЙРЕС. Чили деҳқонларининг қарийб 80 проценти қашшоқликда яшамоқда. Қишлоқ жойларида ишсизлик даражаси мамлакатда ўртача 50 процентни ташкил этади, жанубий районларда эса меҳнатга қобилиятли аҳолининг 69 процентига бориб қолади. Деҳқонларнинг «Сурко» конференцияси Чили пойтахтида тарқатган баёнотда шу ҳақда хабар қилинади.

Деҳқонлар бутун-бутун оилалари билан бирга жонажон жойларини тарк этиб иш қидириб, шаҳарларга жўнаб кетмоқдалар, дейилади ҳужжатда. Бироқ, уларнинг кўпчилиги «ортиқча кишилар» армиясига бориб қўшилмоқдалар.

● **НЬЮ-ЙОРК.** АҚШнинг Тинч океан соҳилида жойлашган шимолий штатларида қаттиқ шамол бошланди. Катта кўлларнинг баъзи районларида шамолнинг тезлиги соатига 170 километрга етди. Тўфон дарахтларни қулатди, электр линияларини узиб юборди, уйларнинг томларини қўпориб ташлади. Баъзи шаҳарларда об-ҳаво ёмонлашганлиги сабабли мактаблар ёпиб қўйилди. Автомобиль йўлларида қатнов вақтинча тўхтатилди.

Висконсин, Миннесота ва Небраска штатларида қаттиқ шамол билан айни бир вақтда кўп қор ёғди. Баъзи жойларда қор қатламининг қалинлиги 30 сантиметрдан ошиб кетди. Автомобиль йўлларидаги фалокатлар натижасида етти киши ҳалок бўлди.

(ТАСС).

Партия маорифи, оммавий-сиёсий ўқиш шахобчалари ишининг услубини ўзгартириш лозим. Машғулотларнинг актив формалари бутун чоралар билан ривожлантирилсин, бу машғулотларга катта амалий йўналиш бахш этилсин, қироатхонлик ва расмиятчиликка барҳам берилсин. Сиёсий ўқишнинг моҳияти ҳар бир киши партия сиёсатини чуқур тушунишида, ҳосил қилинган билимларни амалда қўллана билишида, ўзининг ижтимоий бурчини аниқ тасаввур этиб, уни амалда бажаришидадир.

(КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қароридан).

СИЁСИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ ЎҚУВ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

Иқтисодий пропаганда ва иқтисодий тарбия халқ хўжалигини интенсивлаш эҳтиёжларига, хозирги замон иқтисодий тафаккури социалистик омилкорлик ва ишчанликни ҳосил қилишга тўлатўкис бўйсундирилсин. Корхоналарда иқтисодий ўқиш ишлаб чиқариш таълими билан чамбарчас боғлиқ ҳолда олиб борилсин, бундай ўқишга ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш воситаларидан бири деб қаралсин.

(КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қароридан).

ПАРТИЯМИЗ ҚЎЙГАН ТАЛАБЛАР АСОСИДА

К. П. ДУДИН,

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари.

Партиямиз XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) ва июнь (1983 йил) Пленумлари томонидан қўйилган вазифаларни, ўн биринчи беш йилликнинг тиғиз планларини бажариш учун астойдил курашаётган Тошкент коммунистлари, меҳнаткашлари юксак меҳнат ва сиёсий активлик вазиятида, зўр илҳом билан меҳнат қилаётган бир вақтда партия, комсомол ўқуви ва иқтисодий таълим системасидаги машғулотларга киришмоқдалар.

Янги ўқув йили КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорларини амалга ошириш шиори остида ўтади. Маълумки, бу Пленумда партиянинг идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларининг актуал масалалари, уларни янада такомиллаштиришнинг йўл ва воситалари чуқур ва ҳар томонлама кўриб чиқилди. Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган программ қоидалар, партия ҳужжатлари шуни кўрсатиб турибдики, пропаганда ва агитациянинг асосий вазифалари ўртасида кадрларни сиёсий жиҳатдан чиниқтириш, уларни марксизм-ленинизм назариясига, партия тарихи ва сиёсатига чуқур қизиқиш руҳида тарбиялаш совет кишиларида замонавий иқтисодий тафаккурни, ишчанлик ва омилкорликни шакллантириш муҳим ўрин тутади.

Пленумда таъкидлаб ўтилганидек, сиёсий ўқувнинг моҳияти ҳам партиянинг сиёсатини ҳар бир киши чуқур тушуниб олишидан, олинган билимларни эса амалда қўллай билишидан, ўз олдидаги ижтимоий бурчини равшан тушуниши ва уни амалда бажара олишидан иборатдир.

Партиямиз қўйган бу вазифаларни муваффақиятли бажариш учун район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, ўқув ташкилотчилари ва пропагандистлари дастлабки машғулотлардан бошлабоқ ўқув жараёнини активлаштириши, тингловчилар билан ижодий иш олиб бориши, сийқа фикрлашга қатъиян барҳам бериши, ҳаётдан узилиб ҳаммага маълум бўлган ҳақиқатларни такрорлашларга қарши кураш олиб бориши керак.

Бунда эса тошкентликларнинг билим савиясини, уларнинг эҳтиёж ва қизиқишлари анча ошганлигини ҳисобга олмоқ керак. Кейинги йилларда шаҳар партия ташкилотида партия ўқуви ва иқтисодий таълим борасида кўпгина тажрибалар тўпланди. Машғулотлар ўзига хос ижодий лабораторияга айланмоқда, меҳнат коллективлари олдида турган конкрет вазифалар билан узвий боғлаб олиб борилмоқда. В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, 3-автокомбинат, «Таштекстильмаш» заводи, 159-қурилиш трести, Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси ва бошқа кўпгина корхоналарнинг партия ташкилотлари учун ишга ана шундай ёндошиш хосдир. Район партия комитетлари, партия бюролари ва партия комитетлари бу ижобий тажрибалар барча партия ташкилотлари ва пропагандистларнинг мулки бўлиб қолиши учун ғамхўрлик қилишлари керак.

Янги ўқув йилида 360 мингдан зиёд тошкентликлар партия, комсомол ўқуви ва иқтисодий таълимнинг турли формаларида машғулотларга киришадилар. Партия комитетлари пропагандист кадрларни танлаш ва ўқитиш, ўқув жараёнини ташкил этиш ва унинг методикаси бўйича зарур тадбирларни кўрдилар. Шаҳар ва район партия комитетларида ўқув ташкилотчилари учун йўл-йўриқлар берувчи семинарлар ўтказилди. Улар учун область партия комитетининг сиёсий маориф уйи зарур методик материаллар тайёрлади. Сергели район партия комитетида бўлиб ўтган сиёсий маориф кабинетлари мудирларининг шаҳар доимий ишловчи семинари махсус машғулоти ҳам янги ўқув йилининг бошланишига бағишланди.

Кўплаб сиёсий ва иқтисодий таълим кабинетлари ўқув йилини яхши тайёргарлик билан кутуб олмоқдалар. Уларнинг ўқув-методик базаси мустаҳкамланди, пропагандистик актив билан ишлаш формалари эса хилма-хил бўлиб қолди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкил этган партия ва иқтисодий ўқув ташкилотчилари учун семинарлар, партия кабинетларининг республика конкурси бунга кўп жиҳатдан ёрдам берди. Ўнда Киров район партия комитетининг сиёсий маориф кабинети, В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, ошхона мебеллари ва бошқа мебеллар заводининг сиёсий маориф кабинетлари ғолиб чиқди.

Аввалгидек марксизм-ленинизмнинг таркибий қисмларини, К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Лениннинг асарларини, КПССнинг тарихий тажрибасини, партиянинг энг муҳим ҳужжатларини чуқур ўрганишга тингловчиларнинг асосий эътибори қаратилади. КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми материаллари, партия идеологик фаолиятини такомиллаштиришнинг актуал проблемаларини ўрганиш алоҳида ўрин тутади. Бу масалалар сиёсий ва иқтисодий таълимнинг барча звеноларида «Идеология иши — бутун партиянинг, ҳар бир коммунистнинг иши» мавзусидаги биринчи машғулотдан тортиб чуқур равишда ўрганилади.

Партия комитетлари, пропагандист кадрлар бу ва кейинги машғулотларда тингловчиларнинг марксча-ленинча назарияни эгаллаш билан бирга, ривожланган социализмни такомиллаштириш, КПССнинг жамиятимиз ҳаётидаги раҳбарлик роли ошиб боришининг қонунийлиги, партиямизнинг экономикани интенсивлаштириш борасидаги изчил йўлининг концепцияси истиқболларини чуқур тушуниб олишларига эришишлари лозим.

Партия, комсомол ўқуви ва иқтисодий таълим долзарб иқтисодий ва тарбиявий вазифаларни ҳал этиш билан узвий боғлаб олиб борилиши, у меҳнат унумдорлигини, маҳсулот сифатини оширишга актив таъсир кўрсатиши, тингловчиларда ишлаб чиқаришнинг тежамкор хўжайинлари фазилатларини шакллантириши, хом ашё, ёқилғи ва ёғоч материалларини тежашга даъват этиши, интизом ва уюшқоқликни эса янада мустаҳкамлаши, топширилган иш учун тошкентликларнинг масъулиятни юксак даражада ҳис этишларига, меҳнаткашларни беш йилликнинг учинчи йили план ва мажбуриятларини сўзсиз бажаришга сафарбар этишда ёрдам бериши керак.

Иқтисодий таълим системасида илғор тажрибани пропаганда қилиш, интенсив хўжалик юритиш, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг илғор формаларини жорий этиш билан боғлиқ янги курсларни ўрганишга алоҳида эътибор қаратилмоғи керак.

Машғулотларнинг самарадорлиги энг аввало, тингловчиларнинг сиёсий ва меҳнат активлигини янада ошириш ва уларнинг ўз коллективлари ишига конкрет ҳисса қўшиши, социалистик мусобақада, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатида актив қатнашиши билан ўлчанади.

Яқинлашиб келаётган шонли сана — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига тайёргарлик жараёнида сиёсий маориф системасида интернационал ва ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, мамлакатимиз халқлари қадрошларча дўстлигини мустаҳкамлаш, ҳар бир тошкентликда партия, она-Ватан билан чексиз фахрланиш, коммунистик бунёдкорлик ишларига ўзининг даҳлдорлигини ҳис этиш руҳида тарбиялаш муҳим ўрин тутмоғи керак. Ҳозирги мураккаб халқаро вазиятни ҳисобга олиб, машғулотларда контрпропаганда масалаларига етарлича эътибор бериш, тингловчиларни буржуа идеологияси ва ахлоқига муросасизлик руҳида тарбиялаш, юксак сиёсий хушёрликни ошириш лозим.

Ҳозирги вақтда марксча-ленинча назарияни мустақил равишда, шахсий план асосида ўрганаётган коммунистларнинг сони тобора ошиб бораётганини эътибордан соқит қилиб бўлмайди, албатта. Уларга дастлабки манбалар, сиёсий адабиётлар билан ишлашда малакали методик ёрдам кўрсатиш, мунтазам суръатда консультациялар ўтказиб туриш керак. Партия талаблари асосида раҳбар кадрларни ўқитиш, марксизм-ленинизм университети, партия-хўжалик активи мактаблари фаолиятини янада такомиллаштириш керак.

Партия, комсомол ўқуви ва иқтисодий таълим савиясини оширишнинг ҳал қилувчи омили пропагандист кадрлар, уларнинг ишга ижодий ёндоша билишлари, бор билимларини сарфлай олишлари, партиямизнинг даъватини ҳар бир тингловчи қалби ва онгига сингдира билишлари, уларни конкрет ишга руҳлантиришидадир. Шаҳар, район партия комитетлари пропагандистларнинг илҳомбахш меҳнатини юксак баҳолаб, уларга зарур шарт-шароитлар яратиб бериш тўғрисида доимо ғамхўрлик кўрсатмоқдалар. Янги ўқув йили арафасида шаҳардаги энг яхши пропагандистларнинг яна бир катта группаси Фахрий Ленин ёрлиқлари, столга қўйиладиган медаллар билан тақдирланди, уларнинг номлари шаҳар Фахрий Китобига ёзилди. Партия маорифига раҳбарликни такомиллаштира бориб, Киров, Ҳамза район партия комитетларининг, бир қатор бошланғич партия ташкилотларининг тажрибаси асосида машғулотлар самарадорлигини чуқур ва ҳар томонлама таҳлил этиш, тингловчиларнинг ўқиши ва пропагандистларнинг иши устидан назоратни яхшилаш зарур. Ана шу мақсадда социологик тадқиқотлар ўтказиш, методик таҳлил ва машғулотларга тақриз ёзишни тажрибада кенг қўллаш лозим.

Янги ўқув йилида шаҳар партия ташкилотлари эришилган муваффақиятларни янада бойитиш, сиёсий ва иқтисодий ўқувнинг сифатини тубдан кўтариш устида, ўқувнинг партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қўйган юксак талабларга тўла-тўкис жавоб бериши, коммунистик бунёдкорликда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритишга ёрдам беришига эришиш устида қатъият билан иш олиб борадилар.

АМАЛИЁТ БИЛАН МУСТАҲКАМ АЛОҚАДА

КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорларида партия ва иқтисодий ўқувининг амалий йўналишини кучайтириш зарурлиги, чунончи ҳар бир тингловчи олган билимини амалда қўллай билиши алоҳида таъкидлаб ўтилган. Бизнинг район партия ташкилотимизда партия ўқуви, иқтисодий таълим, комсомол сиёсий маориф ўқуви системаси ишлаб турибди. 5221 киши, шундан 4940 нафар коммунист партия ўқуви системасида, 3,5 минг ўғил ва қиз комсомол сиёсий маориф ўқуви системасида, 16 минг нафар ишчи эса иқтисодий таълим системасида ўз билимларини оширяпти.

Район партия ташкилоти ташкил этилгандан буён ўтган саккиз йил мобайнида районда марксизм-ленинизм иқтисодий таълими системасида ўқиётганларнинг сони икки баробар кўпайди. Ҳозирги пайтда районнинг 83 процент меҳнаткаши партия иқтисодий ўқув системаларида ўзларининг сиёсий ва иқтисодий билимларини мунтазам ошириб боряптилар.

3-автокомбинатда бундай ўқув ишлари кўнгилдагидек олиб бориляпти. Ҳар йили бу корхонанинг 300 дан ортиқ ишчиси иқтисодий мактабларда тайёргарликдан ўтяпти. Коллектив йилдан йилга давлат планларини мунтазам бажариб боряпти. Шу йилнинг ўн ойида план ва социалистик мажбуриятлар муддатидан илгари — 20 октябрда бажарилди. Фан ва техника ютуқлари, меҳнатнинг илғор усуллари ишлаб чиқаришга кенг жорий этиляпти. Бутун коллектив «Қолоқларсиз ишлайлик» ташаббуси бўйича тер тўкмоқда. Тингловчилар, социалистик мусобақада фаол иштирок этяптилар, ёнилғи ва материалларни тежаш бўйича катта ишларни амалга ошиpяптилар.

7-таксопарк коллективининг иқтисодий таълимни ташкил этиш бўйича ишлари мақтовга лойиқдир. Корхона партия бюроси, маъмурият меҳнат унумдорлигини оширишда коллектив ҳар бир аъзосининг иқтисодий тайёргарлиги ошиши муҳим резерв эканлигини яқиндан ҳис этяптилар. Коллектив беш йилдан буён ростовликларнинг ташаббуси бўйича ишлаяпти. Бу ерда бригада пудрати методи кенг жорий этиляпти, авария ва жароҳатсиз юксак меҳнат унуми учун ҳаракат кенг қулоч ёймоқда. Бу йўналишда олиб борилаётган ишларнинг самараси аниқ: таксопарк коллективи ойдан-ойга давлат планларини узвий бажариб боряпти, район транспорт корхоналари ўртасидаги мусобақада фахрли ўринларни эгалламоқда. Тошкент авиакорхонасининг 243-граждан авиацияси заводи, «Ўзбекистон» сунъий ва табиий чарм ишлаб чиқариш бирлашмаси партия ташкилотлари кадрларни сиёсий ва иқтисодий тайёргарлигига жиддий эътибор бермоқдалар.

Хўжалик раҳбарлари ҳисобига идеология кадрлари таркибини мустаҳкамлаш партия ташкилотларининг асосий эътиборида турмоқда. Бу ўз навбатида ижодий ташаббускорликка йўл очиб беради, юксак самара келтиради. Коллективларда маънавий-психологик муҳитни, меҳнат интизомини мустаҳкамлайди.

Мана масалан, «Октябрь 50 йиллиги» номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори С. К. Шораҳмедов ўзининг пропагандистлик ишидаги иштирокини қуйидагича баҳолайди: «Мен машғулотдан машғулотга раҳбарлар учун пропагандистлик иши билан шуғулланиш жуда муҳим ва зарур эканлигини кўрмоқдаман. — Партиямиз фаолияти, унинг сиёсати тўғрисидаги очиқдан-очиқ ва қизиқарли суҳбатлар, учрашувлар коллектив қизиқишларини ва унинг ҳаётини янада яхшироқ билишга ёрдам беради».

Бизнинг энг яхши идеология кадрларимиз — Петр Петрович Карпов (Тошкент авиакорхонаси д а н), Петр Емельянович Лобанов (2-вагон депосидан), Татьяна Прокофьевна Доценко («Ташоблзаготсбитбаза» с и дан), Миробид Мирсолихович Нормуҳамедов (3-автокомбинатдан) ва бошқалар пропагандистлик ишларида фаол қатнашмоқдалар.

Партия ўқувини ҳаёт билан алоқасини янада мустаҳкамлаш кўп жиҳатдан пропагандистларнинг «Пропагандистнинг билими, ғоявий эътиқоди, ташкилотчилик истеъдоди — беш йиллик хизматида» ватанпарварлик ҳаракатида нечоғлик иштирок этишига боғлиқдир. Пропагандистларларнинг ёрдами билан 4240 тингловчи ўн биринчи беш йилликнинг уч йили топшириғини муддатидан илгари бажариш бўйича социалистик мажбуриятларини ишлаб чиқдилар, 8,5 минг ишчи план ва социалистик мажбуриятларини мунтазам бажариб келяпти, 12000 киши коммунистик меҳнат зарбдори ҳисобланади. 94 киши бу йил 114 та рационализаторлик таклифини берди. Уларни жорий этишдан олинган фойда 850 минг сўмни ташкил этди.

Янги ўқув йилида тўпланган тажрибани кенг оммалаштирамиз. Меҳнат коллективлари олдида турган ўқув ишларини амалий иш билан алоқасини мустаҳкамлаймиз.

Ю. ЛЕМЖИН,
Сергели район партия комитетининг секретари.

Республика пойтахтининг пропагандистлари партия ўқуви системасида янги ўқув йилига қизғин тайёргарлик ишларини олиб бордилар. Булар жумласига қатор лекция ва суҳбатлар ўтказиш, тажриба алмашиш, методик адабиётларни ўқиш ишлари киради.

СУРАТЛАРДА: «Миконд» заводи марказий лабораториясининг бошлиғи, иқтисодий-таълим системаси пропагандисти Р. Тўраев ва Чилонзор районининг энг яхши пропагандистларидан бир группасини кўриб турибсиз.

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИГА ТАЯНИБ

Жамиятимизни тараққий эттиришнинг иқтисодий ва социал вазифаларини янги инсонни шакллантиришга, партиянинг омма билан алоқасини мустаҳкамлашга, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга қаратилган идеологик, оммавий-сиёсий фаолиятни янада яхшиламасдан бажариш қийин.

Октябрь район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, партия ўқуви системасини қайта қуриш бўйича, марксизм-ленинизмни, КПСС сиёсатини ўрганишда изчилликка ва давомийликка эришиш бўйича аниқ тадбирларни амалга оширдилар.

Фақат ўтган йилнинг ўзида районда 52 мингдан ортиқ киши 191 та марксизм-ленинизм асослари мактабида, 147 та илмий коммунизм мактабида, 174 та назарий ва методик семинарда, партия-хўжалик активи мактабларида, комсомол маорифи, иқтисодий таълим мактабларида шуғулландилар.

«Ташметрополитен», «Средазгипроводхлопок», «Средазгипроцелинстрой» институтлари, республика телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитети, «Средазэнергоцветмет», Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги партия ташкилотлари ўқув жараёнига ўқувнинг актив формаларини жорий этишга, тингловчилар томонидан рефератлар, докладлар тайёрланишига, машғулотларнинг назарий ва методик даражасининг оширилишига, уларнинг меҳнат коллективларининг амалий вазифалари билан алоқасини мустаҳкамлашга катта эътибор беришяпти.

Бу ерда жамоатчилик асосида ишлайдиган яхши ва мазмунли жиҳозланган сиёсий маориф кабинетлари катта ёрдам беряпти. Районда пропагандист кадрлар билан ишлашнинг самарали системаси юзага келган. Йил мобайнида тасдиқланган планга мувофиқ семинарлар ўтказиш ва пропагандистларга районнинг ишлари ва планлари ҳақида ахборот бериб туриш йўлга қўйилган.

Бир неча йил мобайнида районда пропагандистлар семинарлари пленар ва секция машғулотларига бўлинган. Бу йилга қадар районда КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, ички ва ташқи сиёсат масалалари бўйича секциялар ишлади. Бу ўқув йилида, кўрсатиб ўтилганидек, кўпгина курслар бўйича ўқув бўлади. Предметлар бўйича секция машғулотлари биринчи ва иккинчи йил программаси бўйича алоҳида-алоҳида ўтказилади.

Секция мажлисларида навбатдаги темани ўтказиш мазмуни ва методикаси, пропагандистларнинг тажриба алмашувини таҳлил қилишга эътибор берилади. Семинар раҳбарлари, тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети партия тарихи институти директори В. Г. Чеботарев, тарих фанлари доктори С. Б. Қорабоев «КПСС ички ва ташқи сиёсати масалалари» курси бўйича секция ишларини яхши ташкил этишяпти.

Район партия комитети сиёсий маориф кабинетида пропагандистларни мактаб ва семинарлардаги машғулотларда техник воситалардан фойдаланишга ўргатилади.

Район партия комитети пропагандистлар ўз темаларини ҳисобга олиб, энг муҳим ва мураккаб назарий ва методик масалаларни тушунтириб бериш имкониятига эга бўлган секциялар ишига алоҳида эътибор беряпти.

КПСС тарихи секцияси тингловчилари сўнгги машғулотларда ривожланган социализм шароитида миллий муносабатларни, Ўзбекистоннинг бошқа қардош республикалар билан иқтисодий алоқалари форма ва методларини ривожлантириш масалалари билан айниқса қизиқишди.

В. Г. Чеботаревнинг чуқур мазмунга эга бўлган жавоблари пропагандистларга СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган машғулотларни юксак даражада ўтказиш имконини берди.

Секция ишининг муҳим томони шундаки, у пропагандистлар билан КПССнинг социал-иқтисодий сиёсати масалалари бўйича ўзига хос диалог, очиқ суҳбат коммунистик қурилишда партиянинг ролини ошириш бўйича коллектив фикр алмашув тарзида ўтказилади.

Семинар ишининг барча фаолияти сиёсий маориф кабинети методик кенгаши томонидан йўналтирилади ва ташкил этилади (раиси Ф. Ш. Шарипов — ТошПИ илмий коммунизм кафедраси мудири). Методик кенгаш мажлисида методик кенгаш иш плани тасдиқланади. У комплекс характерга эга бўлиб, пропагандистларнинг назарий савияси ва методик маҳоратини оширишни кўзда тутади. Жумладан, бу йил КПСС Марказий Комитетининг май, ноябрь (1982 йил) ва июнь (1983 йил) Пленумлари, СССР 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлис билан боғлиқ материаллар биринчи планга қўйилган. Методик кенгаш семинарлар ўтказиш якунларини мунтазам муҳокама қилади, пропагандистлар фикри билан қизиқади ва аниқланган нуқсонларни бартараф этиш бўйича оператив тадбирлар белгилайди. Биз шунга эришамизки, кенгаш аъзолари томонидан тайёрланган барча таклифлар ўз вақтида пропагандистларга етказиладиган бўлади.

Район партия комитети сиёсий маориф кабинети фаолияти Ўзбекистон Компартияси шаҳар комитети томонидан юқори баҳоланганлиги бизни КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорлари асосида янада яхшироқ ишлашга ундайди.

Е. ИНГМАН,
Октябрь район партия комитети сиёсий маориф кабинети мудири.

ЭНГ ЯХШИ ПРОПАГАНДИСТЛАРГА — МУКОФОТЛАР

Район партия комитетлари сиёсий маориф кабинетлари ўртасидаги шаҳар кўрик-конкурсида Киров, Чилонзор, Октябрь районлари; штатли партия кабинетлари ўртасида эса Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Таштекстильмаш», «Миконд» заводлари, жамоатчилик асосидаги партия кабинетлари ўртасида ошхона мебеллари ва бошқа мебеллар заводи, Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси, Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги сиёсий маориф кабинетлари ғолиб деб топилди.

КПСС XXVI съезди қарорларини пропаганда қилишдаги, меҳнаткашларнинг марксча-ленинча таълими ва уларни иқтисодий тарбиялашда актив, самарали иш олиб борганликлари, машғулотларни юксак ғоявий-сиёсий савияда ўтказганликлари учун 18 пропагандист Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар. Мукофотланганлар орасида 21-мактаб директори Л. Р. Алиева, «Союзгипрорис» институтининг Тошкент бўлими директори Г. И. Ильяшенко, «Ўзбекистон кўн бирлашмасининг катта инженери Ф. Х. Хусаинова, 1-автокорхона директори К. М. Исмоилов, «Ташсельмаш» заводи йиғув цехининг ишлаб чиқариш-диспетчерлик бюроси бошлиғи Я. Г. Мирзаҳакимов ва бошқалар бор.

Партия, комсомол ўқуви ва иқтисодий таълим системасидаги актив пропагандистлик фаолияти учун 20 га яқин пропагандист номи шаҳарнинг энг яхши пропагандистлари Фахрий китобига ёзилди. Улар орасида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг инженери Л. Я. Сидорова, «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг электр техника заводи план-иқтисод бўлими группасининг раҳбари Н. В. Циганкова, «Октябрь 50 йиллиги» номидаги тикувчилик бирлашмасининг бош директори С. К. Шораҳмедова, 3-автокомбинат бош инженерининг ўринбосари М. М. Нормуҳамедов ва бошқалар бор.

ИҚТИСОДНИ КЎЗЛАБ ЯНГИЧА ФИКРЛАШГА ЎРГАТАЙЛИК

Халқ хўжалиги вазифаларини бажаришни идеологик жиҳатдан таъминлашда, экономикани ривожлантириш ва унинг самарадорлигини оширишда меҳнаткашларнинг иқтисодий савиясини ошириш муҳим аҳамият касб этади.

Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министрлигида кейинги йилларда иқтисодий ўқувни ташкил этиш ва ўтказишнинг ўзига хос системаси таркиб топди. Иқтисодий таълим системасига раҳбарликни иқтисодий таълимга кўмаклашувчи Совет ва халқ университетлари амалга оширяпти. Бу соҳадаги ишлар асосан икки йўналиш: энергетика системалари корхоналари ва ташкилотлари коллективлари, шунингдек министрлик аппарати ва ишлаб чиқариш хизмати ходимларининг иқтисодий таълимини марказлаштириш ва назорат қилиш: методик ва ташкилий ишлар бўйича олиб бориляпти.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг қарорига асосан иқтисодий таълим системасининг таркибий тузилиши такомиллаштирилди. Совет томонидан меҳнаткашларнинг иқтисодий ўқуви ва тарбиясини янада яхшилаш бўйича тадбирлар ишлаб чиқилди. Бу тадбирлар қуйидаги асосий йўналишлар бўйича конкрет вазифаларни ўз ичига олади. Улар ташкилотчилик иши пропагандистларни тайёрлаш ва улар билан ишлаш, меҳнаткашларни иқтисодий жиҳатдан тарбиялаш, иқтисодий ўқувнинг юксак илмий-техникавий даражаси амалий йўналишини таъминлашдан иборатдир.

Партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми талаблари асосида коммунистик меҳнат мактаблари, конкрет экономика ва иқтисодий ўқув семинарларида машғулотлар ҳар бир коллективнинг конкрет вазифалари билан чамбарчас боғлиқликда олиб бориляпти. Пропагандистлар тингловчиларнинг ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда ўз мавқеини чуқур тушунишларига ҳаракат қилмоқдалар. Иқтисодий таълим мактаблари ва семинарларида тингловчиларнинг рефератлар тайёрлаш, амалий топшириқларни бажариш тажрибаси қўлланиляпти. Улар ўз иш участкаларидаги меҳнат унумдорлиги ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш резервларини топишга, илғор тажрибани ўрганиш ва тадбиқ этиш мақсадларига қаратилган. Буларнинг ҳаммаси тингловчиларда замонавий иқтисодий тафаккурни, социалистик тадбиркорлик ва ишчанликни таркиб топтиришга имкон беради.

Совет корхоналар ва ташкилотлардаги иқтисодий таълим аҳволи ва уни ташкил этиш масалаларини мунтазам назорат қилмоқда, пропагандистлар, иқтисодий таълим ташкилотчиларига мунтазам методик ёрдамлар кўрсатади, корхона ва ташкилотлардаги методик советларнинг раислари йиғилишини ташкил этади.

Совет ишида пропагандист кадрларни тайёрлаш муҳим йўналишлардан бири ҳисобланади. Ҳар йили янги ўқув йили бошланиши арафасида министрлик ўқув комбинатларида улар учун махсус икки ҳафталик семинарлар ўтказади. Бу курсларнинг ўқув программаси партиянинг иқтисодий сиёсати, шунингдек пропагандистлик иши методларини ўз ичига олади.

Илмий-амалий конференциялар ўтказиш Советнинг иш тажрибасига кириб қолди. У корхоналар, аппарат ва ишлаб чиқариш хизматлари раҳбар ходимлари иштирокида ўтади. Масалан, 1982—1983 ўқув йилида СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига конференция, РСДРП II съезди 80 йиллигига бағишланган «Партия сиёсати — халқ сиёсати» мавзусида якуний илмий-сиёсий конференция ўтказилди. Ҳар йили партия ва ҳукуматимиз сиёсатининг актуал масалалари бўйича кинолекторийлар ўтказилади.

Бизнинг бугунги кундаги биринчи даражали вазифамиз иқтисодий ўқувнинг сифати ва самарадорлигини ошириш, унинг замонавий иқтисодий ва тарбиявий муаммоларини муваффақиятли ҳал этишга таъсирини реал даражада кучайтиришга эришишдан иборат.

Энг яхши пропагандистлардан А. П. Глушченко, К. М. Козярская, Ш. Н. Машарипов, Р. Мусаевлар «СССР энергетика ва электрлаштириш аълочиси» нишонлари билан тақдирланган.

1983—1984 ўқув йилига тайёргарлик жараёнида Совет томонидан иқтисодий таълим системаси таҳлил қилиб чиқилди, янги ўқув йилида машғулотларни ўтказиш бўйича тавсияномалар ишлаб чиқилиб, уларнинг ижрочиларига етказилди. Биз иқтисодий таълим бўйича методик марказда асосий эътиборимизни қуйидаги материалларга: молиявий хўжалик фаолияти бўйича оператив маълумотлар, Ўзбекистон энергетика системасини ривожлантиришнинг иқтисодий кўрсаткичларига, Ўзбекистон ССР энергетика министрлиги корхоналарини КПСС XXVI съезди қарорлари асосида 1981—1985 йилларда техник, иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий йўналишларига қаратяпмиз. «Тингловчиларнинг реферат тайёрлаши бўйича тавсиялар», «Иқтисодий таълим группалари тингловчилар билан қурилишдаги иш ўрни ва бригадаларда меҳнат унумдорлигини ўстириш резервларини анализ қилиш бўйича амалий машғулотлар ўтказиш методикаси» пропагандистлар учун яхши қўлланма бўлиб қолди.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил), июнь (1983 йил) Пленумлари материалларини чуқур ўрганиш мақсадида министрлик бўлинмалари ва Совет системасидаги корхоналарнинг мутахассислари ва пропагандистлар томонидан «Янги кишини камол топтириш — КПССнинг программ мақсади» номли кинолекторий программаси тасдиқланди. У В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиали базасида ўтказилади.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларнинг иқтисодий ўқуви ва тарбиясини янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорини ўзларига асосий дастуриламал деб билган пропагандистламиз янги ўқув йилида иқтисодий тафаккури бўлган, ташаббускорлик ва социалистик тадбиркорлик фазилатларига эга бўлган янги типдаги меҳнат кишисини шакллантириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга имкон берадиган йўлларини ижодий излаш, 1983 йил ва умуман беш йиллик планини бажариш бўйича масъулиятни ошириш соҳасидаги ишларини давом эттиряптилар.

М. ТОШПЎЛАТОВ,
меҳнаткашлар иқтисодий таълими ва тарбиясига кўмаклашувчи системалараро Совет раиси, Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министри ўринбосари.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
15 НОЯБРЬ, 1983 й.

Фанимиз фидойилари

КАШФИЁТЛАР СЕҲРИ

Обид Содиқов туғилган куннинг 70 йиллигига

Янгилик кашф этиш, яратувчанлик туйғуси академик Обид Содиқовда жуда юксак. Республика фанлар академияси президенти, биорганик химия илмий-тадқиқот институти директори бўлиб ишлаётган, ҳар хил муҳим вазифалар билан банд бўлган академик учун бирор қизиқарли изланиш ҳақида ахборот эшитишнинг ўзигина кифоя эмас, янгиликнинг самарадорлигига ишонч ҳосил қилиш учун лойиҳа институти ёки саноат корхонасининг ўзига боришни О. Содиқов муҳим деб билади.

Мамлакатимизнинг йирик олимларидан бири Обид Содиқович Содиқов 1913 йили Тошкентда, камбағал деҳқон оиласида туғилди. Ўрта мактабни битиргач, Ўрта Осиё Давлат университетининг тайёрлов бўлимига ўқишга кирди, бир йилдан кейин университетнинг химия факультети студентлигига қабул қилинди. Унинг курсдоши — ҳозирда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси академиги К. С. Аҳмедовнинг ҳикоя қилишича, Обид Содиқович энг меҳнатсевар ва интизомли студентлардан бири бўлган. У профессор С. Н. Наумовнинг органик химия бўйича, Мусо Тошмуҳамедов (Ойбек)нинг сиёсий иқтисод бўйича лекцияларини катта қизиқиш билан тингларди.

Кейин О. Содиқов аспирантурага қабул қилинди, аввал кандидатлик, сўнгра докторлик диссертациялари учун табиий бирикмалар химияси бўйича тадқиқотлар олиб борди. 1966 йилдан бошлаб у республикамиз фани штабига бошчилик қилиб келмоқда. Кенг илмий истеъдод, фанда юз бераётган ҳар қандай муҳим янгиликка қизиқиш ва катта эътибор уни фан соҳасининг салоҳиётли олимларига боғлаб туради. Унинг ижодкор, изланувчан коллективларни қўллаш, ёрдам кўрсатиш маҳорати фанни ривожлантиришга, фан ютуқлари натижаларини халқ хўжалигига жорий этишга катта ҳисса бўлиб қўшилмоқда. О. Содиқовнинг химия фанидаги янги оригинал йўналиш: Ўзбекистонда биорганик химия ва табиий бирикмалар химияси мактабига асос солишдаги хизмати жуда катта. О. Содиқов ва унинг илмий ходимлари томонидан Ўрта Осиёдаги ўсимликларнинг юзлаб алкалоидлари ажратиб олинган ва ўрганилган. Уларнинг кўпчилиги илгари фанга номаълум эди. Унинг бевосита раҳбарлигида хинолизидин алколоидларининг катта группасини стереохимиявий тадқиқ этиш бўйича фундаментал ишлар амалга оширилди. Академиклар В. М. Родионов, А. Н. Несмеянов ва М. И. Кабачниклар О. С. Содиқовнинг тадқиқотлари натижасида Ўзбекистон алколоидлар бўйича мамлакатимиздаги йирик тадқиқот марказларидан бирига айланганлигини ёзгандилар. Алколоидлар билан биргаликда турли физиологик хусусиятларга эга бўлган ўсимлик моддаларининг бошқа турлари ҳам муваффақиятли тадқиқ этилмоқда.

О. С. Содиқовнинг муҳим назарий тадқиқотлари натижасида айрим группадаги моддаларнинг химиявий мутаносиблигини ўрганиш, уларнинг ўсимликларнинг ҳаёт фаолиятидаги физиологик ролини аниқлаш имконияти вужудга келди. Маълумки, тирик организмда кечадиган биохимик жараёнларнинг асосий механизми моҳиятини билиш бугунги кунда табиатшуносликнинг муҳим проблемаларидан бири ҳисобланади. Обид Содиқов томонидан амалга оширилган кўпгина тадқиқотлар алколоидлар химияси ва гетероциклик бирикмалар химиясининг янги соҳаларини яратиш, таъсир этишнинг (реакциянинг) янги типларини кашф этиш ва органик химия бўйича бир қатор фундаментал реакцияларнинг механизмини аниқлашга муҳим ҳисса бўлиб қўшилди.

Обид Содиқов томонидан мамлакатимизда биринчилардан бўлиб турли группадаги табиий моддаларнинг реакцияга кириш моҳиятини уларнинг нафис электрон таркиби ва молекулалари конфармацияси билан ўзаро алоқадорликда ўрганиш бўйича ишлар бошлаб юборилди.

Шуни таъкидлаш керакки, олим томонидан амалга оширилаётган тадқиқотларда спектроскопия, квант химияси, стерохимия ва моддаларнинг электрон таркиби каби замонавий анализ методлари муваффақиятли қўлланилмоқда. Улар органик ва биологик кимё фанининг муҳим назарий масалаларини ҳал этиш имконини бермоқда.

Обид Содиқов раҳбарлик қилаётган биорганик химия институтида жуда катта илмий муаммолар ҳал этиляпти. Бу тадқиқотлар фаннинг янги тармоқларидаги барча муҳим йўналишлар билан чамбарчас боғланган. Институт коллективи пахта хом ашёси маҳсулотларини комплекс тадқиқ этиш ва улардан фойдаланиш соҳасида чиқитсиз технологияни яратиш масалаларини ҳал этмоқда. Тадқиқотлар асосида озиқ-овқат ва техник маҳсулотлар, медицина препаратлари, ўта актив моддалар, тўқимачилик саноатида ёрдамчи қўшимчалар, полимер материалларнинг компонентлари ва бошқа моддаларни олиш учун пахтачилик маҳсулотларини арзон ва истиқболли хом ашё сифатида қўллаш бўйича тавсияномалар ишлаб чиқилди.

Кейинги йилларда илон, чаён, қорақуртларнинг заҳарларини тадқиқ этиш бўйича жуда катта ишлар олиб борилмоқда. Қишлоқ хўжалиги зараркунандаларидан феромон ва гормонлар ажралишини тадқиқ этиш бўйича ҳам илмий ишлар амалга оширилмоқда. Бу тадқиқотлар ўсимлик зараркунандаларига биологик усулда кураш имкониятларини кенгайтириш, ғўзанинг вилтга чидамли ва ҳосилдор навларини яратиш учун ирсият инженерлиги методларидан фойдаланиш мақсадларига қаратилган.

Академик Обид Содиқовнинг 400 дан ортиқ мақола ва бешта монографияси эълон қилинган. У кўплаб авторлик гувоҳномаларининг муаллифидир. У илмий иш билан бирга катта жамоат ишларини ҳам бажармоқда. О. Содиқов СССР Фанлар академияси Президиумининг аъзоси, СССР Олий Аттестация Комиссияси пленумининг аъзоси, СССР Фанлар академияси Президиуми, ВАСХНИЛ, СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг ғўза вилти бўйича Координация кенгаши раиси, Бутуниттифоқ биохимия жамиятининг аъзоси, Халқаро Форобий мукофотини бериш бўйича Совет комитетининг раиси, Новости матбуот агентлигининг Абу Али ибн Сино номидаги Халқаро мукофотини бериш бўйича жюри аъзосидир.

Партия ва ҳукуматимиз Обид Содиқовнинг хизматларини юксак баҳолади. У Социалистик Меҳнат Қаҳрамони юксак унвони, бешта Ленин ордени, Октябрь Революцияси, Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳурмат белгиси» орденлари, кўплаб медаллар, фахрий ёрлиқлар билан тақдирланган. Унинг мукофотлари орасида Венгрия Тинчлик Кенгашининг фахрий ордени, Чехословакия Фанлар академиясининг Палацкий номли медали, медицина саноатини ривожлантириш бўйича Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг фахрий дипломлари бор. Обид Содиқов фан ва техника соҳасидаги Беруний номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати, Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбобидир.

Қ. АХМЕРОВ,
химия фанлари доктори, профессор.

• Олти миллион йўлларида

45. ЧЎЛ МАРДЛАРНИ ЁҚТИРАДИ

Ҳа, чўл мардларни ёқтиради! Қўриқнинг инжиқликларига, ўзига хос табиатига бардош берганларгагина бахт кулиб боқади. Буни Сирдарё ва Жиззах областлари пахтакорлари яхши билишади.

Мана бир неча йилдирки, Жиззах областининг Дўстлик райони хўжаликларига оталиқ ёрдами кўрсатиб келаётган Тошкент политехника институтининг ўқитувчи ва студентлари ҳам чўл шароитини яхши тушуниб қолишган. Бу ерда ҳамма нарсага шай туриш керак. Шамол ва чанг-тўзонларни-ку қўяверинг, қор ва ёмғирларга ҳам дадил турмоқ керак.

— Гапни қор ёққан кундан бошлай қолайлик, — дейди институт пахта штабининг бошлиғи, институт халқ контроли комитети раисининг ўринбосари Зикрилла Юсупов. — Маълумки аввалига эзиб ёмғир ёғди. Аммо институтимиз педагог ва студентлари далага чиқиб пахта теришга аҳд қилишди. Нима қилиш керак? Эгатлар ичи лой, ғўзалар шундоқ ҳўл бўлиб ётибди. Биз студентларга ёрдам тариқасида целофандан этик тайёрладик. Ҳар қайси студентга этик бердик. Шундай қилиб, қор ёққан куни институт бўйича ҳар бир студент 11 килограммдан пахта терди! Бошқа кунларда ҳам терим бўшаштирилмади...

Дарвоқе, бу ерда студентларга алоҳида ғамхўрлик кўрсатилаётганини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Студентларнинг бирортаси ҳам усти-бошидан камчилик сезмаяпти. Уларга институт касаба союз ташкилоти томонидан 150 та этик, 140 та пуфайка текинга берилди. Барча ётоқхоналарда печкалар ўрнатилган. Тошкент Давлат медицина институтининг 6-курс студентларидан 140 субординатор — 140 та дала шийпонида студентлар ҳол-аҳволидан доимо хабардор бўлиб туришибди. Бундан ташқари Тошкентдаги милиция мактабидан 100 курсант дала йўлларида ҳаракат хавфсизлигини таъминлашмоқда.

Бундай ғамхўрликка яраша студентлар терим суръатини оширишга интилмоқдалар. 8 октябрда Дўстлик райони хўжаликларига институтнинг 12850 студенти етиб келган эди. Шундан 200 га яқини бевосита «зангори кема»ларда пахта теришди.

Институт студентлари районнинг олтита хўжалиги пахтакорларига кўмаклашишмоқда. Масалан, 11-совхозда геология-қидирув ва химия-технология факультетларининг 1,5 минг студенти, 12-совхозда архитектура, автоматик бошқариш системаси факультетлари, радиоэлектроника ва автоматика факультетларининг 2500 студенти етиштирилган мўл ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олишда мададкор бўлишмоқда. 13-(Қосим Раҳимов номли) совхозда саноат-граждан қурилиши, самолётсозлик, нефть-газ факультетларининг 2200 студенти теримда қатнашмоқда. 13-«а» совхозида кон-металлургия факультетининг 650 та студенти, шунингдек, 25-совхозда механика-машинасозлик ва саноат энергетикаси факультетлари студентлари ғайрат кўрсатишяпти.

Иженерлик қурилиши факультетининг студенти И. Маҳмудов, химия-технология факультетидан Б. Мирзакаримов, геология-қидирув факультетидан Ш. Назаров, самолётсозлик факультетидан П. Ўсаров, кон-металлургия факультетидан А. Саидов ва бошқа ўнлаб студентлар теримда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Уларни институт машъаллари деб аташ мумкин.

25-совхозда студентлардан ташқари институт ходимларидан ташкил топган 200 кишилик бригада теримда қатнашяпти. Бу бригада ўқитувчи, доцент, лаборантлар ва бошқалардан ташкил топган. 27-совхозда эса инженерлик қурилиши, трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари, энергетика факультетларининг 2000 студенти теримда фаол қатнашяпти. Шу институтнинг минг студенти Сирдарё областининг 6-совхози пахтакорларига кўмаклашмоқдалар.

Юқорида бир группа студентларнинг «зангори кема»да пахта теришганини айтиб ўтган эдик. Ҳозир 70 дан зиёд студент 11-совхозда ва бошқа хўжаликларда техника ремонтига ёрдамлашишяпти. Шунингдек институт студент-механизаторларидан катта бир группаси Сирдарё, Сурхондарё ва Қашқадарё областларининг хўжаликларида меҳнат қилмоқдалар.

Институт коллективи мавсум бошидан буён 3 минг тоннага яқин «оқ олтин» териб берди. Ҳар куни республиканинг 6 миллион тонналик хирмонига 350—600 тоннадан пахта тўкишди. Бу ҳар бир студентга кунига ўртача 50 килограммдан тўғри келади. Ёмғир ёққан кунларда эса кунига 322 тоннадан пахта тўкишди ёки ҳар бир студент ҳисобига 32 килограммдан пахта тўғри келди. Бир сўз билан айтганда институт студентларининг ватанпарварлик туйғуси ҳамма нарсадан — ҳатто табиат инжиқликларидан ҳам устун келмоқда!

Тошкент политехника институтининг минглаб студентлари Жиззах областининг Дўстлик райони пахтакорларига кўмаклашмоқдалар.

1. Химия-технология факультетларининг студентлари Ленин номли совхозда фидокорлик кўрсатишяпти. Химия фанлари кандидати, доцент Исроил Исмоилов бошчилик қилаётган 1-курс студентлари теримда бошқаларга намуна бўлмоқдалар. 2. Шу факультетнинг 1-курс студенти Умида Иброҳимовани курсдошлари пахтазор юлдузи деб аташади. Чунки унинг ҳар куни хирмонга 80—100 килограммдан дурдона тўкаётгани кўпчиликнинг ҳавасини келтирмоқда.

Т. Каримов фотолари.

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

Тошкент областидаги «Ғаллақудуқ» совхозида ихтисослашган чўчқачилик фермаси ишлай бошлади. Ферма ҳар йили область хўжаликларига беш юз бошдан кўпроқ зотли чўчқа етказиб бера олади. Бу ерда жониворларнинг ҳар бир ёш группаси учун махсус ускуналанган хоналар ажратилган. Енгил ёзги бостирмалар бор, озуқа цехи ишлаб турибди.

* * *

Боёвут районидаги «Боёвут» совхоз-техникумининг деҳқонлари одатдан ташқари теплицада лимоннинг дастлабки ҳосилини териб олдилар. Ҳушбўй мева пленка билан ёпилган траншеяларда етиштирилди. Офтобнинг кўп бўлиши, унумдор тупроқ цитрус меваларнинг тез пишиб етилишига ёрдам берди. Бу лимонзордан истеъмолчиларга икки юз килограмм лимон жўнатилди.

(ЎзТАГ).

• ҚАРДОШЛИК ҚОНУНИ АСОСИДА

Ҳаётда из қолдирмоқда

«Узновгород в о д строй» трестига қарашли «Тошкент—2» ихтисослаштирилган механизациялашган кўчма колонна томорқа хўжалиги бўлган кўп қаватли уйлардан иборат мелиораторлар кўчасини қуриб битказиш билан марказий посёлка биринчи микрорайони архитектура ансамблини ниҳоясига етказди. Механизациялашган колонна коллективи Новгород областининг Сольци районидаги колхоз ва совхозларда ерларнинг захини қочириш билан бирга, катта ҳажмда уй-жой ва маданий-маиший қурилиш ишлари олиб бормоқда. Посёлкадаги уй-жой фонди ҳозирнинг ўзидаёқ ўн беш минг квадрат метрдан ошади. Қардош республика вакиллари уйларга газ ва сув келтира бошладилар, марказий иситиш ва канализация линияларини монтаж қилмоқдалар. Бу ишларнинг ҳаммасини Мамут Абдураҳмонов бригадаси бажармоқда.

— Айтиш мумкинки, мен Сольцига тасодифан келиб қолганман, — деб ҳикоя қилади бригадир. — Аввал менинг дўстим бу ерда бўлган эди. Бир мунча вақт ишлагач, оиласини олиб келиш учун Ўзбекистонга қайтиб борган эди. У мени ҳам Сольцига боришга таклиф этди. Мен бу ерга келиб, газ ва электр пайвандчи бўлиб ишлай бошладим.

Ёш ишчига бригадага бошчилик қилиш ишониб топширилди. Бунда хато қилмадилар. Юқори малакали мастер Мамут қисқа вақт ичида санитария-техника ишларини бажаришда зарур бўладиган барча касбларни ўзлаштирди. Бригадага жуда яхши йигитлар сараланди. Александр Цветков, Виктор Павин қўли гул усталардир. Бригада аъзолари ҳамма ишларни сифатли бажаришмоқда.

Мамут Абдураҳмонов ўзининг иккинчи юрти бўлиб қолган Новгород диёрида яхши из қолдирмоқда.

(ТАСС—ЎзТАГ).
Сольци,
Новгород области.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

НОРОЗИЛИК НАМОЙИШИ

БЕРЛИН. Лейпциг, Росток, Зул, Нойбранденбургда ва ГДРнинг бошқа шаҳарларида Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ядровий ракеталарининг Ғарбий Европада жойлаштирилишига қарши кўп минг кишилик норозилик намойишлари бўлиб ўтди. Бу намойишларнинг иштирокчилари — ишчилар, кооператор деҳқонлар, хизматчилар, ёшлар НАТО ҳарбийларининг Ғарбий Европа мамлакатларини «Першин—2» ракеталари ва қанотли ракеталар учун старт майдончасига айлантиришдан иборат хатарли режаларидан воз кечишни талаб қилдилар. Улар Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг Женевадаги музокараларда аҳдлашувларга эришишга, Европада ядро аслаҳахоналарини қисқартиришга қаратилган тинчлик ташаббусларнинг ҳаётий муҳимлигини таъкидладилар.

Зулда ўтказилган намойиш иштирокчилари АҚШнинг Гренадага қилган интервенциясини суверен давлатга нисбатан қўпол зўравонлик ва бедодлик ҳаракати сифатида қаҳр-ғазаб билан қораладилар, агрессияга чек қўйилишини қатъиян талаб қилдилар.

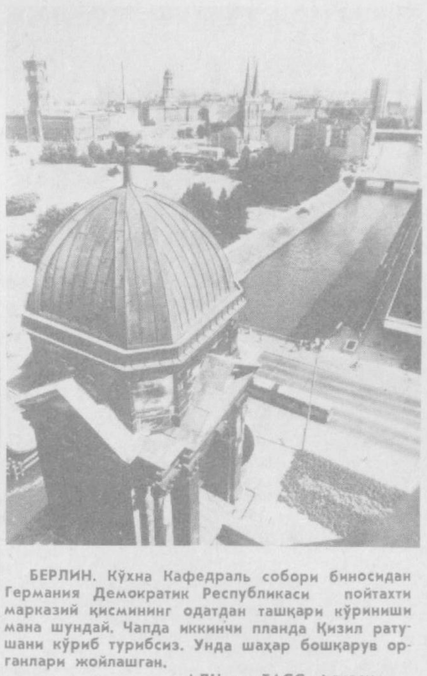

БЕРЛИН. Кўҳна Кафедраль собори биносидан Германия Демократик Республикаси пойтахти марказий қисмининг одатдан ташқари кўриниши мана шундай. Чапда иккинчи планда Қизил ратушани кўриб турибсиз. Унда шаҳар бошқарув органлари жойлашган.

АДН — ТАСС фотоси.

ҲИНДИСТОН РАҲБАРИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди бу ерда Совет-Ҳиндистон дўстлиги жамиятининг президенти, СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министри Н. В. Голдинни қабул қилди.

Ҳукумат бошлиғи ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик тинчликни сақлаш, ядро фалокатининг олдини олиш учун тобора муҳим аҳамият касб этмоқда, деб таъкидлади. Бош министр Ҳиндистон — Совет муносабатларига юксак баҳо берди. Бу муносабатлар 1971 йил тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартнома асосида ривожланиб бормоқда. У ушбу шартнома дўстона алоқаларни янада ривожлантириш базаси сифатида муҳим эканлигини таъкидлади. Бош министр халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишда Ҳиндистонга бераётган ёрдами учун Совет Иттифоқига миннатдорчилик билдирди. Индира Ганди, жумладан СССР кўмаги билан қурилган заводлар республика экономикаси учун катта аҳамиятга эга эканлигини айтди.

УЛКАН ФАВВОРА

Женева (Швейцария) шаҳрининг энг диққатга сазовор жойларидан бири 140 метр баландликда отилувчи улкан фавворадир. У ўтган асрда илк бор очилган вақтида баландлиги 15 метрга чиққанди. 1895 йилда ўрнатилган янги насос фонтан шаршарасини 90 метр юксакликка отилишини таъминлади. Ҳозирги баландлиги эса 1947 йилда жорий этилган.

Фонтан бўғозидан ҳар секундда 500 литр сув соатига 200 километр тезликда осмонга отилиб чиқади. Бу улкан фонтан теварагида сайр қилиб юрувчи кишиларга катта хавф солиши мумкин. Чунки шамол туриб қолса сув оқими ўз йўналишини дарҳол ўзгартириб, бошқа томонга тўсатдан ёпирилади. Шунинг учун фонтан техник жиҳатдан муттасил назорат қилиб турилади.

ҚУРОЛЛИ ҲУЖУМ

АММОН. Исроил каллакесарлари Иордан дарёсининг босиб олинган ғарбий соҳилида яна жиноят қилдилар. Бу ерга юборилаётган хабарларга кўра, сионист газандалар группаси Ал-Халил шаҳридаги фаластинлар мактаби биносига бостириб кирган, мактаб ўқувчиларига қарата ўқ очган за ўқитувчини ўғирлаб автомобилда ғойиб бўлишган.

Бу — сионистларнинг Ал-Халилдаги араб ўқув юртларига қилган биринчи ҳужуми эмас.

ЧИРОЙЛИ ВА ҚУЛАЙ

Амстердам шаҳар боғида Голландиядаги ўрта асрдаги мавжуд бўлган нусханинг ўзини эслатувчи 20 та шамол тегирмони туристлар эътиборини ўзига жалб қилиб келмоқда. Тегирмонлар ҳақиқатда ишлаётганини ҳамма ҳам билмайди. Уларнинг қанотлари генераторлар трубиналарини ҳаракатга келтиради. Бу ерда тез-тез денгиздан кучли шамол эсиб туради. Шу боисдан ҳам «шамол тегирмонлари»дан олинадиган қувват боғ эҳтиёжи учун кифоя қилади.

ИККИНЧИ ЁШЛИК

ГДР мутахассислари Ростон шаҳридаги жаҳонга машҳур бўлган энг катта атласни қайта жиҳозлашни тугатдилар.

Ҳозир улкан харита Вельгельм Пик номли университет кутубхонасида яна ўз ўрнига қўйилди. «Трибюне» (ГДР) газетасининг ёзишича, 1964 йилда нашр этилган бу атлас ўзининг ҳажми билан ҳаммани лол қолдиради. Баландлиги — 166 сантиметр, эни — 204 сантиметр, оғирлиги эса — 120 килограммдир.

Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларида

КОБУЛ. Афғонистоннинг Жузжон шимолий вилоятида касаба союз ҳаракати муваффақиятли равишда ривожланмоқда. Ҳозирги вақтда деҳқонлар, ишчилар, давлат муассасалари хизматчилари ва зиёлилардан салкам 6,5 минг киши 33 та касаба союз ташкилотига бирлашган. Бунда деб хабар қилади Бахтар агентлиги, уларнинг фаолияти сифат жиҳатидан такомиллашиб бораётганлиги кузатилмоқда. Чунончи, касаба союзларнинг ташаббуси ва иштироки билан вилоятда саводсизликни тугатиш бўйича 23 та курс ташкил қилинган. Бу курсларда касаба союз аъзоларидан 500 дан кўпроқ киши савод чиқармоқда. Кейинги уч йил мобайнидагина давлат меҳнат коллективларига қайтиб олмаслик шарти билан, шунингдек узоқ муддатли кредит тариқасида 2 миллион афғонийдан кўпроқ миқдорда моддий ёрдам берди.

* * *

ДАМАШҚ. Сурия меҳнаткашлари Рейган маъмуриятининг жаҳоннинг турли районларида вазиятни кескинлаштиришга қаратилган авантюристик ва милитаристик йўлини қатъиян қораламоқдалар, деди Сурия коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси Д. Нааме.

Сурия халқи, деб таъкидлади Д. Нааме, жаҳонни ядро фалокатига тортаётган Рейган хатарли сиёсатига қарши норозилик билдираётган миллион-миллион кишиларнинг овозига қўшилмоқда. Биз КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг нутқларида баён этилган совет тинчлик ташаббусларини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаймиз. Бу ташаббуслар бутун дунёда тинчликни сақлаб қолишга, кескинликни юмшатишга ва қуролланиш пойгасини чеклаб қўйишга қаратилгандир. Бу тинчликсевар таклифлар ғоят одамий таклифлар бўлиб, ер юзидаги барча кишиларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

* * *

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон план комиссиясининг бу ерда бўлиб ўтган мажлисида қуйидагилар хабар қилинди: республикани социал-иқтисодий ривожлантиришнинг олтинчи беш йиллик план (1980—1985 йиллар) дастлабки йилларида мамлакатда қарийб ўн миллион иш жойи ташкил қилинди. Шундай қилиб, ишсизлик проблемасини ҳал этиш йўлида муҳим қадам қўйилди. Ҳозирги вақтда Ҳиндистонда қарийб 20 миллион ишсиз бор.

Бу проблемани ҳал этишда қишлоқ аҳолисини ишга жойлаштириш миллий программаси муҳим роль ўйнаши лозим. Шу программага мувофиқ беш йил мобайнида 15 миллион киши иш билан таъминланиши лозим. Улар йўл қурилишида, гидротехника ва ирригация объектлари, саноат корхоналари, уй-жойлар ва маъмурий бинолар қурилишида банд бўладилар.

* * *

АНҚАРА. Туркияда энг катта «Пинар» фирмаси кўплаб етказиб бераётган сут ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи 10—30 процент оширилганлиги эълон қилинди. «Жумҳуриёт» газетасининг хабар беришича, шу фирма молларининг шу йилнинг ўзида иккинчи марта оширилишидир.

* * *

РАБОТ. Марокашнинг Ар-Рашадия вилоятидаги Эрфурд шаҳрида ҳар йилги анъанавий «Хурмо пальмаси» фестивали ўтказилмоқда. Бу ерда ташкил қилинган кўргазмада қишлоқ хўжалик машина-механизмлари мўл ҳосил олиш имконини берадиган хурмо пальмалари етиштиришнинг замонавий агротехника усуллари намойиш қилинмоқда. Ар-Рашадия мамлакат аҳолиси шу энг муҳим озиқ-овқат маҳсулотларини кўплаб етказиб берадиган Марокашдаги вилоятлардан биридир. У ерда қарийб ҳар йили 30 минг тонна хурмо берадиган бир миллиондан кўпроқ хурмо пальмаси бор.

Болгария Халқ Республикасининг Несебир шаҳри кичкинагина ярим оролда 25 асрдан буён турибди. Бугунги кунда бу шаҳардаги барча ёдгорликлар Болгария маданий меросининг олтин фондини ташкил этади. Шаҳар ёшармоқда. У халқлар туризм маркази бўлиб қолди. Несебир музей-шаҳар деб эълон қилинди. СУРАТДА: қадимий ёдгорликлар ёнида.

ТАСС фотохроникаси.

ИЛҒОР МЕТОДЛАРНИ ЖОРИЙ ЭТИБ

ХАРРЕ. Зимбабведа кооперативларни тузиш ва уларнинг самарали фаолияти республикада ишлаб чиқариш ва тақсимлашнинг илғор методларини муваффақиятли жорий этиш гаровидир, деди молия, иқтисодий тараққиёт ва планлаштириш министри Б. Чидзеро.

Зимбабве ҳукуматининг мамлакатда кооперативларни ривожлантириш тўғрисидаги доимий ғамхўрлиги натижасида, деди Б. Чидзеро, уларнинг сони 1980 йилга нисбатан 2,5 баравар кўпайди ва ҳозирги вақтда бир мингтага етди.

• Умри боқий дўстлик

ТАЪЗИМ БАЖО ЭТИБ...

Фавворалар бағридан қувончдек отилаётган сув зарралари терак бўйин кўтарилиб, қуёш нурларида жилоланади, ўзгача тароват ва нафосат касб этади. Тошкент ҳавоси дилрабо, саррин шаббода эсиб турибди. Ширин хаёлга чўмган йигит ўзича ўйлайди: «Ким эдиму, ким бўлдим?»

Суҳбатдошим — афғонистонлик биродарим Рўзиқул Бавлонқул ўғли Курашга савол назари билан қарайман.

— Доно халқимиз «Интилганга толе ёр», деб бежиз айтмаган,— дея гап бошлади Рўзиқул.— Мен Афғонистоннинг Форёб вилоятига қарашли Андхой улусволиги Арабшобо給 қишлоғидан қўшни қишлоққа таҳсил олиш учун қатнар эканман, шимолдаги буюк қўшнимиз — Шўролар мамлакатига ширинликка интилган боладек талпинар эдим. Болалигимдан буюк Ленин мамлакатида ўқишни орзу қилардим. Бу фикримни падаримга айтганимда, у киши мийиғида кулиб: «Болам, биз фақирларга ўқиш насиб қилармикан?! Ҳар қалай «Орзу қилган — етар муродга, маҳкам бўл, ўғлим», деган эдилар. Шу-шу таҳсилимни яхши давом эттириб, ўрта маълумот эгаси бўлганлигим ҳақидаги гувоҳномага эришдим.

Рўзиқул хурсандликдан яйраб-яйраб кулар экан, яна гапида давом этди:

— Мен Ўзбекистон «Ватан» жамияти билан ўқувчилик йилларимдан ёзишиб турар эдим. Иложи бўлса, ўқишга даъват қилишларини сўрар эдим. Жамиятнинг матбуот органи «Ойдин» газетаси орқали Шўравий Ўзбекистонда содир бўлаётган воқеалардан воқиф бўлиб турардим. Ўлкамизда инқилоб қуёши ҳар бир афғон хонадонига сахий нурларини соча бошлаган йили Ўзбекистон «Ватан» жамияти даъвати ила Тошкентга келдим. Орзуим иқтисодчи бўлиш, ёш инқилобий ҳукуматимиз корига ярасам, деган ўй мени Тошкент халқ хўжалиги институтининг план ва иқтисод факультетига етаклади. Мана энди институт қучоғида ўтказилган йилларим ҳам ортда қолди. Яқинда «Афғонистон зироатини интенсивлаш» мавзусида диплом ишимни ҳимоя қилдим.

Рўзиқул Мавлонқул ўғли бироз ўйланиб турди-да, янада жўшиб гапира бошлади:

— Диплом ишини ҳимоя қилган куним ҳеч қачон эсимдан чиқмайди. Ўқиш давомида бу ерда бир неча талабалар билан дўстлашиб қолган эдим. Улар— ўзбек— Қаҳрамон Очилов, қорақалпоқ — Турабой Қорабоев, туркман — Оқмамат Жумаев, тожик — Алижон Ҳасанов ва бошқалар билан бир қаторда, сурнялик ватандошим Муҳаммад ал-Бухорий, яманлик Абд ал-Вали, фаластинлик Али Муҳаммадлар қучоқ-қучоқ Тошкент гулларидан менга тутганларида қувончдан кўзимдан севинч ёшлари тирқираб отилди. Ҳар хил миллат вакиллари дўст-иноқ бўлиб яшаш нақадар улуғ бахт эканлигини тушуна бошладим.

Рўзиқулнинг жўшқин ва кўтаринки сўзларини тингларканман, барча эл ва элатга мадад қўлини бирдек чўзувчи Советлар мамлакатида туғилиб, шу ишга бир оз бўлса-да ҳисса қўшаётганимдан қалбим фахри-ғурур ҳиссиёти билан тўлиб тошди. Афғонистонлик биродарим ҳикоясини тинглаб, унга меҳр билан тикилиб қолдим.

Ленин номидаги гўзал майдонда чаппар уриб ҳар томонга сув дурларини сочаётган фавворалар ёнида туриб, Ўзбекистон мармаридан шарқ услубида, нақшинкор шаклда ясалган В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали биносига тикилиб, Рўзиқулдан сўрайман:

— Тошкент шаҳри ҳақидаги таассуротингиз қандай, дўстим?

— Тошкент кундан-кунга ободонлашиб, осмон қадар бўй чўзиб, гўзаллашиб бормоқда, — жавоб қилди суҳбатдошим, —мен Тошкентда ўқиган йилларимда катта-катта улкан қурилишлар бунёд этилди. Биргина В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройи, «Москва» меҳмонхонаси, Тошкент метросининг иккинчи марҳаласи каби қурилишларни эслашнинг ўзи қурилиш кўламининг кенглиги жиҳатидан ҳозирги замон меъморчилигидан хабардор бўлган ҳар бир кишининг ақлини лол этиши табиий ҳол. Мен пахтаси каби дили пок ўзбек диёрида таҳсил олганимдан беҳад хурсандман.

Ўзбекистон — менинг иккинчи Ватаним. Мен бу ерда олий маълумот эгаси бўлдим. Энди бу ерда илмий даража олиш учун бир йўла аспирантурани ҳам битириб, сўнг она юртим Афғонистон ривожи йўлида ўз ҳиссамни қўшиш ниятидаман...

Яхши ният — ёрти мол. Осмонида бахт қуёши порлаб турган, тинчлик кабутарлари парвоз этаётган, қалби инсоний меҳр-муҳаббатга тўлиб-тошган бизнинг она-Ватанимизда ҳар бир пок ниятли, салоҳиятли кишининг дил орзуси ушалмай қолмайди. Шунинг учун ҳам афғонистонлик дўстимга хитоб қиламан.

— Азиз дўстим, Ўзбекистонни чин юракдан иккинчи Ватаним дединг, бу она юрт сендек ўғлоннинг бошини силаб, ҳаёт йўлингни бахт зиёси билан абадий мунаввар этиб туради.

Аҳмаджон ЛУҚМОНОВ,
Ўзбекистон «Ватан» жамиятининг бўлим мудири.

Машғулотдан сўнг. М. Нуриддинов фотоэтюди.

• *Табиат ва инсон*

ЁВВОЙИ ЎРДАК МАКОНИ

Андижон сув омборида ёввойи ўрдаклар доимий яшайдиган бўлди. Улар Наманган районидаги «Ўзбекохотриболовсоюз» ўрдак фермасидан бу ерга келтирилди. Андижоннинг сунъий денгизи шу мақсадда танланганлиги бежиз эмас: қиши юмшоқ келади, кўлнинг бети музламайди, қирғоқлари бўйлаб бута ва дов-дарахтлар ўтқазилган. Буларнинг ҳаммаси паррандаларнинг яшаши учун яхши шароитлар вужудга келтиради.

Ёввойи ўрдакларни Андижон сув омборига кўчириш— Ўзбекистон ҳайвонот дунёси бойликларини тиклаш ва кўпайтириш комплекси программасининг босқичларидан бири бўлиб, республикада бир неча йилдан бери амалга оширилмоқда. Қимматли балиқ зотларини сунъий урчитиш методларидан ҳам практикада тобора кенг кўламда фойдаланилмоқда.

(ЎзТАГ).

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

УККИ ҚЎНГАНИ ТУШАЯПТИ...

Паррандалар қандай «аэродром»ни хуш кўриши масаласи Молдавия орнитологлари ҳамда энергетикларини бирдай шуғуллантирмоқда. Олимларнинг биргалашиб ишлашлари республика территориясида кўпинча электр линиясининг устунлари ва симлари қушлар учун «қўниш майдони» бўлаётганлигини кўрсатди. Кишинев политехника институтининг ходимлари шу жойларда уларга ҳавфсизликни таъминлашга қарор қилдилар.

Масалан, тунда укки осмонга ҳеч бир товуш чиқармай шиддат билан парвоз қилиб, шу пайтда кўзи тушган энг баланд ходачага қўниш билан овни бошлайди. Далалардаги кемирувчиларнинг шу моҳир овчиси ўзи «тузоққа» тушиб қолмаслиги учун олимлар унга ҳавфсиз кузатиш пунктларини ясадилар.

Республика энергосистема билан паррандаларнинг ўзаро таъсир экологик проблемаси ҳар бир районнинг орнитологик вазиятини ҳисобга олиб ҳал этилмоқда. Булар ҳатто энг майда қуш вазнидан ҳам ҳаракатга келади. Шунда конструкциянинг қўққисдан айланиб кетишидан чўчиган қуш галаси хатарли зонани тарк этади. Лайлакларни электр токидан асраш учун устунларга баланд майдончалар ишлатиляпти, улар бу жойга дарров уя қуради.

ҲАМ ТОМ, ҲАМ ГУЛХОНА

Олмаотада собиқ қурувчи инженер, ҳозир эса пенсионер И. Шумай ўз уйининг томига ишлаган теплицани иситиш учун бирон грамм ҳам ёқилғи керак бўлмади. Теплицанинг иссиғи вентиляция мўриси орқали уй хоналаридан келади.

Ҳар йили катта шаҳарларда биноларни иситишга миллион-миллион тонна кўмир, газ, қора мой кетади. Мутахассисларнинг ҳисобларига кўра шу эҳтиёжлар учун ҳосил қилинган ҳар юз калория иссиқликнинг 10 калорияси уйларнинг вентиляция каналлари орқали атмосферага чиқиб кетади.

Миришкор киши том бетига сув ўтказмайдиган материал қоплаб устидан унумдор тупроқ солди ва тепасига эса соддагина фермалар қўндириб полиэтилен парда ёпди. Вентиляция мўрисида ўрнатилган найча теплообменник теплица учун зарур температурани сақлайди.

Бошланган ишнинг истиқболли чиқиш эҳтимоли кўп. Бундай теплицаларни ҳатто кўп қаватли биноларнинг томларида ҳам ўрнатиш мумкин. Шундай қилиб улар хонадонларга йил бўйи гул ва лимон, сабзавот, резавор мева бериб тура олади.

• *Кўча тасодифлари*

«ДУМАЛАБ-ДУМАЛАБ...» ШИФОХОНАГАЧА БОРДИ

Гражданин Г. И. Рижковнинг асли касби шофёрлик. Шундай бўлгач, ҳаммадан ҳам маст ҳолда машина рулини бошқариш қандай оқибатга олиб келишини яхши билиши керак. Биз давлат автомобилини бошқараётганда «жиғилдонини хўллаб» юришини аниқ билмаймизу, лекин ўзининг шахсий 42-08 ТШТ номерли «Москвич—408» маркали машинасини бошқаришдан аввал озгина «бош оғриғи» учун ичиб олган эди. Оқибатда у бахтсиз ҳодисага учради. Тошкент Ҳалқа йўли бўйлаб машинада бораётган Рижков кайфи борлигига қарамай тезликни оширди. Натижада енгил машинанинг «оёғи осмондан» бўлди, бир неча бор думалаб борди. Мана суратда спиртга ружу қўйган Рижковнинг машинасидан қолган «бир сиқим» металлни кўриб турибсиз. Хўш, унинг ўзичи! Ўзи эса мия чаноғи синган ҳолда 17-шаҳар клиник шифохонасига ётқизилди.

Албатта ачинарли ҳол. Йўл қоидаларига амал қилмаслик ана шундай бахтсизликка олиб келиши турган гап.

О. КОЛЬЦОВ.

АЖОЙИБ ТОПИЛМА

ҚАДИМГИ САТАНГЛАР КОСМЕТИКАСИ

Шимолий Қозоғистон территориясида қазишмалар олиб бораётган Челябинск университетининг археологлари эрта темир асри даврида фақат коҳин аёлларгина упа-элик ишлатганлар, деган хулосага келдилар.

—Биз Ишим соҳилидаги 18 тепаликни очдик,— дейди илмий ходим М. Хабдулина. —Шу тепаликларнинг ҳаммасида аёллар дафн этилган экан. Қазишмалар чоғида замонавий упадонларга ўхшаб кетадиган сопол идишчалар чиқди, улар ранг-баранг—кўк, қизил, сариқ, жигарранг кукунлар билан тўлдирилган. Булар ер остида икки ярим минг йил ётган бўлсада, яхши сақланган. У ердан хол қўядиган ингичка суяк игналар, чарм безакли ва газламадан тикилган жилдларга солинган бронза кўзгулар, бўёқ туядиган ашёлар ҳам чиқди.

Ана шуларга қараб Ишим тепаликларида коҳин аёллар дафн этилган деб бемалол тахмин қилиш мумкин,—деб давом этди археолог. — Қадимги кишилар байрамларда упа-элик суришни айни шу коҳинларгагина ишониб топширганлар.

Қадимги сатанглар упа-эликдан жозибадор бўлиш учунгина эмас, жамиятда тутган ўрнини кўрсатиш учун ҳам фойдаланганлар. Улар ниҳоятда иззат-ҳурмат қилинган. Алоҳида аёллар даҳмаси пайдо бўлишининг сабаби ҳам шундан бўлса керак.

(ТАСС).
ЧЕЛЯБИНСК.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

29 ДЕКАБРЬ—8 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ
мактаб ўқувчиларининг қишки каникул кунларида

«ҚОРБОБО МЎЪЖИЗАСИ»

ЯНГИ ЙИЛ ЭРТАК ТОМОШАЛАРИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
«АРЛЕКИНО» ОРИГИНАЛ ЖАНРИ ТЕАТРИ
Бадиий раҳбар — А. АКИШИН.
«ДРУЖБА» ЦИРК КОЛЛЕКТИВИ
Бадиий раҳбар — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Ф. ШАРИКБОЕВ.
ЦИРК, ЭСТРАДА ВА КИНО АРТИСТЛАРИ.

Постановкачи режиссёр — Бутуниттифоқ оммавий томошалар ва театрлаштирилган байрамлар фестивалининг лауреати — В. БОЛОТИН.

Томошалар 29, 30 декабрда соат 13.00, 15.00 да; 31 декабрда соат 13.00 да; 1 январда соат 15.00 да; 2, 3, 4, 5, 6, 8 январда соат 11.00, 13.00, 15.00 да бошланади.

Кассалар ҳар куни соат 14.00 дан 19.00 гача ишлайди.

1 декабрдан бошлаб кассалар соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди

Билетлар «Юбилей» Марказий спорт зали кассаларида сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Қуйидаги телефонлар бўйича справкалар олиш мумкин: касса—46-03-13, 46-70-31; администратор—46-07-53, 46-68-77.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг

МЕҲНАТ БУЙИЧА БУЛИМИ

РСФСР ҚУРИЛИШЛАРИГА ИШЧИЛАРНИ ТАРТИБЛИ ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ БОШЛАДИ.

ҲЎРМАТЛИ ЎРТОҚ!

Агар сен навқирон ёшлигингда ажойиб касбни ўрганмоқчи, агар қуввати жиҳатидан мисли кўрилмаган завод ва ёшлик шаҳри — Волгодонскни қуришни орзу қилган бўлсанг билиб қўй—сенинг ўрнинг Атоммашда.

АТОММАШ — МАГНИТКА, КамАЗ, БАМ

ҚУРИЛИШЛАРИ КАБИ ЖАСОРАТ МАЙДОНИДИР.

Тольятти шаҳридаги «Куйбишевгидрострой» қурилиш бошқармасида ҳам сизни шу каби қурилишлар кутмоқда. Бу ерда, сув омбори қирғоғида **«Жигули»** енгил автомашиналари ишлаб чиқариш бўйича энг катта завод қуриб битказилган.

«Куйбишевгидрострой» бошқармаси Куйбишев, Сизрап, Новокуйбишевск шаҳарларида ёқилғи объектлари қурилишини олиб бормоқда, газ саноатимизда улкан корхоналардан бири —Оренбург газни қайта ишлаш заводини тикламоқда. Волжск автомобиль заводи ва бошқа химия, ёқилғи объектлари қурилиши давом эттирилмоқда.

Шунингдек, **«Дальметаллургстрой»**, **«Главякутстрой»** қурилиш бошқармаларига ҳам ишчиларни тўплаб, қабул қилиш давом этмоқда. Юқоридаги қурилишларга турли қурилиш касбидаги ишчилар керак.

18 ёшдан кам бўлмаган қурилиш ихтисослигидаги якка оилали эркак ва хотин-қизлар таклиф қилинади.

Ишчилар билан меҳнат шартномалари 2 йилдан кам бўлмаган муддатга тузилади. Бир йўла 200 сўм миқдорида ёрдам пули тўланади. Йўлдаги сарф-харажатлар ва транспорт кира ҳақи ҳам берилади. Оилали ишчиларга қурилишга етиб келишлари билан кам оилалилар учун мўлжалланган ётоқхонадан жой ажратилади, ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Барча масалалар бўйича қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 6-хона ва аҳолини ишга жойлаштириш район пунктлари.

ПРОКАТ ПУНКТЛАРИ

— СИЗЛАРНИ ТУРЛИ-ТУМАН КУНДАЛИК УЙ-РЎЗҒОР АСБОБЛАРИНИ ОЛИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ. УЛАР ОРАСИДА СИЗЛАР УЧУН ҲАР КУНИ АСҚОТАДИГАН ҲАМДА ФАҚАТ ОИЛАВИЙ ЁКИ ТАНТАНАЛИ МАРОСИМЛАРДА ЗАРУР БЎЛГАН БУЮМЛАР БОР.

Уй-рўзғор асбобларини прокатга олиш айниқса, янги оила қурганлар учун жуда керак. Ахир, мустақил ҳаётга қадам қўйилганда кўп нарсалар керак бўлади, уларнинг ҳаммасига эса бирданига эга бўлиш мумкин эмас. Мана, шунинг учун прокатга олиш пунктлари ҳамиша уларнинг хизматига тайёр. Дарвоқе, янги уйга кўчиб ўтилганда ҳам пунктлар хизматига эҳтиёж туғилиши табиий. Ҳар қандай тиғиз пайтларда ҳам прокатга олиш пунктлари оғирингизни енгил, узоғингизни яқин қилишга, чигал муаммоларни ечишга қодирдир.

ҚАБУЛ ПУНКТИДА МАВЖУД МОЛЛАРНИНГ РЎЙХАТИ:

музика асбоблари,
телеаппаратуралар,
фотомоллар,
фото асбоб-ускуналари,
туристик анжомлари,
ёзув машинкалари,
тикиш машиналари,
«БК—1500» ва «БК—2500» кондиционерлари,
ғилдиракли аравачалар,
тантанали маросимлар учун зарур бўлган барча идиш-товоқлар.

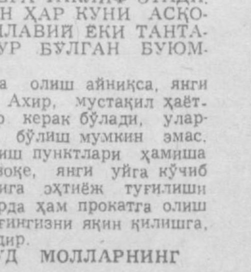

«ТАШГОРПРОКАТРАЗНОБИТ» БИРЛАШМАСИ

ТАЙЁРЛАБ БЕРАДИГАН БУЮМЛАР:

барча турдаги автомашиналар учун ғилофлар,
автомашиналар учун поликлар,
паралонли гилам-поёндозлар,
катталар ва болалар спорт майкалари,
катталар ва болалар гофре юбкалари,
полиэтилен пакетлари,
ойнага нақш солиш.

ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИНИНГ АДРЕСЛАРИ:

1 — Олой бозори.
4 — Маҳсидўзлик кўчаси, эски шаҳар бозори.
5 — ГУМ.
9 — Олой бозори.
10 — Фарҳод ярмаркаси, циясн.
11 — Госпиталь бозори.
12 — Марказий телеграф.
18 — ЦУМ.
19 — «Шастри» автостанцияси.

Барча қабул пунктлари эрталаб соат 10.00 дан кеч соат 19.00 гача ишлайди, дам олиш куни — душанба.

Эски пахтани тараш (титиш) **ва матрасларни ўз аслига келтириш қабул пунктларининг адреслари:**
1 — Қорасув совхози, 2-бўлим.
2 — Куйбишев шоссеси, 360-уй.
3 — Красногвардейский кўчаси, 296-уй.

БАРЧА ПУНКТЛАР ЭРТАЛАБ СОАТ 9.00 ДАН КЕЧ 18.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ, ДАМ ОЛИШ КУНЛАРИ — ШАНБА, ЯКШАНБА.

ҚУЁШ НУРИДАН ҲИМОЯ ҚИЛУВЧИ КЎЗОЙНАКЛАР РЕМОНТИ БЎЙИЧА УСТАХОНА АДРЕСИ:
8-прокат салони, Луначарский шоссеси, 59-уй.

«ТАШГОРПРОКАТРАЗНОБИТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15/XI да **Флория Тоска**, 16/XI да **Испан миниатюралари**, 17/XI да **Дилором.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—15/XI да **Парвона**, 16/XI да **Юлдузли тунлар**, 17/XI да **Бой ила хизматчи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/XI да **Тўйдан олдин томоша** (15.00, 19.30), 17/XI да **Тошкентнинг нозанин маликаси** (15.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ЦИРК ЮЛДУЗЛАРИ», «СУВ ЖОЗИБАСИ» аттракциони (19.30).

КИНО

15 НОЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«СЕВИКЛИ РАДЖА» — **Санъат саройи** (18.20, 20.30; телефон 44-21-74).

«ИККИ КИШИЛИК ВОКЗАЛ»— **Санъат саройи** (кичик зал. 17.00, 19.30).

«ТЎРТОВЛОН КАРДИНАЛГА ҚАРШИ» —**Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20).

«ЖИНОЯТ ҚИДИРУВ БЎЛИМИ БОШЛИҒИ ҲАЁТИДАН» — **Ватан** (жуфт соатларда), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-24-92), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«АННА ПАВЛОВА» —**Нукус** (18.30, 21.00, телефон 46-70-69), **Восток** (18.30, 21.00; телефон 91-14-61).

«ЕНГИЛМАС» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда, телефон 35-24-92), **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

16 НОЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«СЕВИКЛИ РАДЖА» — **Санъат саройи** (11.00, 13.30, 16.00, 18.20, 20.30; Телефон 44-21-74).

«ИККИ КИШИЛИК ВОКЗАЛ» — **Санъат саройи** (кичик зал. 12.00, 14.30, 17.00, 19.30).

«ТЎРТОВЛОН КАРДИНАЛГА ҚАРШИ» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20).

«ЖИНОЯТ ҚИДИРУВ БЎЛИМИ БОШЛИҒИ ҲАЁТИДАН» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-24-92), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«АННА ПАВЛОВА» — **Нукус** (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00; Телефон 46-70-69), **Восток** (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00; Телефон 91-14-61).

«ЕНГИЛМАС» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда, телефон 35-24-92,) **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«КИНГ-КОНГ ГРИППИ» — **Ватан** (12.00, 15.00, 18.00, 21.00).

ТВ

15 НОЯБРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

16.25 «Нодар Думбадзе». Асарлари саҳифаларида. 17.30 Халқ куйлари. 17.40 «Ўз истеъдодингни топ». Телевизион очерк. 18.10 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 18.40 РСФСР халқ артисти З. Долуханова концерти. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Сиз яратган боғ». 20.00 «Ўсмир». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. Ф. М. Достоевскийнинг шу номли романи асосида. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Олам кинокамера кўзгусида». 23.10 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

16.40 Янгиликлар.

18.30 Янгиликлар. 18.50 Илмий-оммабоп фильм. 19.10 «... 16 ёшгача ва ундан катталар». 19.55 «Шолохов саҳифалари». Фильм-концерт. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Халқаро панорама». 21.30 «Время». 22.05 «Кутишга вақтимиз йўқ». Бадиий фильм. 23.20 Чет эл эстрадасининг куйлари ва оҳанглари.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Алёнушка ва солдат», «Билмасвой — рассом», «Билмасвой рулда». Мультфильмлар. 18.55 Сиёсий маориф системаси ўқув йилининг бошланишига доир. «Миллионлар ленинча университети». «Идеология иши — бутун партия, ҳар бир коммунистнинг иши». 19.15 «Лаваш». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Футбол чорраҳаларида». 20.30 «Ахборот». 20.50 П. И. Чайковский. Скрипка ва оркестр ижроси учун концерт. М. Рўзматова ва Ўзбекистон Давлат симфоник оркестри ижро этади. Дирижёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Ҳақназаров. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.25 «Телевизион экранда биринчи марта». «Армия — ҳаёт мактаби». Бадиий фильм. 23.45 Янгиликлар.

II

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «...плюс маҳсулот сифати». Илмий-оммабоп программа. 19.05 Эстетика асослари. Санъатда синфийлик, партиявийлик ва халқчиллик (рус.). 19.45 Янгиликлар. 20.05 «Революция туфайли туғилган». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. «Сўнгги учрашув». 9-серия (рус.).

16 НОЯБРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Қувноқ хоровод». Концерт. Саратовдан олиб кўрсатилади. 10.10 «Кутишга вақтимиз йўқ». Бадиий фильм. 11.25 «Саёҳатчилар клуби». 12.25 «Биргаликда аҳил оиламиз». 12.45 «Унинг қўли». Телевизион ҳужжатли фильм. 13.15 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Бизнинг ютуқларимиз». Ҳужжатли фильмлар. 16.20 Я. Сибелиус. 4-симфония. Фин радиосининг симфоник оркестри ижро этади. 17.00 «Мен— бугун ва эртага». Мактаб ўқувчиларининг конкурс-мусобақаси. 17.30 «Ленок» Давлат Полесье ашула ва рақс ансамблининг концерти. 18.10 «Расмларда қуёш акси бор». 18.25 «Инсон — замин соҳиби». Кўрсатувни «Известия» газетасининг шарҳловчиси А. З. Ивашченко олиб боради. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Яшил хандори». Мультфильм. 19.40 «Спорт ҳафталиги». 20.15 «Ўсмир». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 21.30 «Время». 22.05 А. П. Бородин туғилган куннинг 150 йиллигига бағишланган ССР Иттифоқи Большой театрида концерт. 23.35 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Денгиз мангу яшаши керак». Телевизион ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. «Давлат — бу биз». 10.05 ва 14.10 Немис тили. 11.05 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Физика. Оптик приборлар. 11.35 ва 12.40 Тарих. 9-синф. Ленинча «Искра». 12.05 «Ота-оналар, Сизлар учун». 12.30 «Кўчат ўтқаз». Илмий-оммабоп фильм. 13.10 И. С. Тургенев. «Бежин ўтлоғи». 6-синф. 13.40 Тарих. 4-синф. Капиталистик фабрикаларда. 14.40 «Чўққига йўл». СССР халқ ўқитувчиси Р. Х. Канчукоева ҳақида телевизион очерк. 15.10 Хўжалик бошқариш мактаби. 15.40 Ф. Купер. «Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 16.25 Янгиликлар.

18.30 Янгиликлар. 18.45 «Инсон ва қонун». 19.15 Г. Марков ижоди саҳифалари. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 К. Сен-Санс. Скрипка ва арфа ижроси учун фантазия. 21.00 Волейбол бўйича СССР кубоги. Финал мусобақалар. Хотин-қизлар. «Динамо» (Москва)—«Медин» (Одесса). «Динамо» Спорт саройидан олиб кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 «Нишоналар». Телевизион ҳужжатли фильм. 22.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Химик». 2- ва 3-даврлар. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Кичик спорт майдонидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Ботаника. Уруғлар. 12.00 «Сўз кетидан сўз келар». Рус тилида сўзлашишга ўргатиш. 12.20 «Чинор япроқлари». Телевизион фильм. 12.30 Рус адабиёти. В. Маяковский. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. (рус.). 13.00 «Армия — ҳаёт мактаби». Бадиий фильм.

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Гул шаҳридаги Миттивой». Мультфильм. 18.20 «Шоирлар — болаларга». 18.55 «Ветеранлар сафда». Ёш ишчиларни тарбиялаш бўйича «Ташсельмаш» заводи мураббийлар Советининг иш тажрибасидан (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Адабий альманах». 20.15 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Қизлар гулдастаси». Концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Ўгай она». Бадиий фильм. 23.45 Янгиликлар.

II

9.00—16.30 МТ II.

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 Эстетика асослари. Санъатда синфийлик, партиявийлик ва халқчиллик. 18.50 «Пойтахт области далаларида». 19.20 «Учинчи меҳнат чораги». Телевизион фильм. 19.40 Янгиликлар. 20.00 «Революция туфайли туғилган». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. «Сўнгги учрашув». 10-серия (рус.).

4 БЕТ. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»
(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»)
—орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

ВИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

15 НОЯБРЬ 1983 й. Р—03275. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12